

Anglija vztraja v neodločnosti - Oživljenje verske zavesti

Angleški min. predsednik bo povedal parlamentu v četrtek nadaljnjo smer angleške zunanje politike. — Čehoslovaški Anglija v slučaju napada ne bo pomagala. — V Španiji bo še v nadalje držala roke proč. — Opozicija se pripravlja.

London, Anglija. — "Mir za vsako ceno." To je še vedno geslo angleške vlade pod vodstvom njenega predsednika Chamberlaina, kakor se je z gotovostjo dognalo ta torek po seji vladnega kabineta. Šeja je bila sklicana v svrhu, da se določijo zariše smer, ki jo bo v bodoče zavzela vlada glede zunanje politike in o kateri se bo obvestil parlament v četrtek. In ta smer bo ista, kakoršna je bila doslej, namreč opreznost in rovat vsakega zapletljaj, v katerem bi bilo količjak možno nositi, da bi znal izzvati kak konflikt.

Tako se pričakuje, da bo v četrtek povedal Chamberlain parlamentu, da je sicer Anglija pripravljena, stati Franciji ob strani in ji pomagati, ako bi bila ta napadena. Nikakor se ne bo postavila na njevo stran, ako bi se ta iz lastne volje spustila v kako vojno, da bi pomagala kateri svojih zaveznici. Na ta način je izključeno, da bi Anglija genila s prstom, ako bi bila Čehoslovaška napadena od Nemčije, toda istočasno bo Chamberlain, kakor se doznava, izrazil frazarsko željo in upanje, da v srednji Evropi ne bo več prišlo do nobenih zapletljajev in izprememb.

Enako se tudi glede Španije na namerava Chamberlain postaviti na nobeno odločno stališče, dasi pritiska Francija, naj se pošlje pomoč španski vladi in se prepriča zmagi nacionalistom. Anglija ne mara ničesar slišati o možnosti da bi po zmagi generala Franka utegnili fašisti in naciji kontrolirati Španijo in od tam ogroziti njo in Francijo, marveč je prepričana, da bo Franko neomejen gospodarja; pa bo prisiljen, priti prej ali slej v Anglijo po denar, in ob tej priliki ga upa odtujiti fašistom in prikleniti na se.

Vprašanje je zdaj, ali bo opozicija v parlamentu tako močna, da bo mogla podvzeti kak odločen korak proti vladi in jo prisiliti ali k izpremembi njene politike, ali k odstopu. Opozicija je sicer precejšnja, toda pocepljena je na razne struje in je torej njen uspeh točasno še dvomljiv.

LEKARNAR MU PREPREČIL NAČRT

Chicago, Ill. — Iz hiše na 2225 Lincoln ave., se je zadnji ponedeljek zvečer slišalo tako stokanje in zdihovajhe, da je privabilo policijo. Ko so policisti vstopili, so našli tamkaj ležati Filipa Hoffmana in mož jim je povedal, da je v zadnjih vzdihljajih, češ, da je zavžil strup, ki ga je v ta namen kupil v lekarni na oglu. Prepeljali so ga v okrajno bolnico, toda čudno se jim je zdela, da pacient ne kaže nikakih posebnih smrtnih znakov. Napravili so nato pozvedbo pri lekarnarju Lindahlu, kjer je Hoffman kupil

NOV SPOR SE KUHA

Napetost med Poljsko in Litvijo še ni poravnana.

Varšava, Poljska. — Napetost, ki se je zadnji teden pojavila med Poljsko in med Litvijo, se je sicer ublažila in evropska diplomacija si je odahnila, da se je prepričal konflikt, vendar pa, kakor se zdaj ugotavlja, spor še nikakor ni pomirjen in izbruhni utegne nova nevarnost. Niti ena, niti druga država ni namreč zadovoljna s poravnavo, ki se je dosegla. Poljska javnost je ogorčena, ker so bile zahteve, ki so se stavile Litveniji, znatno milejše, kakor pa so se glasile v prvotni obliki, in je torej možno, da bo poljska vlada prisiljena pod javnim pritiskom ponovno nastopiti. V Litveniji pa enako vlada nezadovoljnost, da so se sploh sprejeli kakšni pogoji Poljske, in litvenska vlada bo morala bržkone odstopiti.

NAZIJI NEVOLJNI NAD BRAZILJO

Berlin, Nemčija. — Nazijsko časopisje očitno kaže razočaranje in nevoljo, ki jo je povzročila v Nemčiji nedavna odredba brazilskega predsednika Vargasa, s katero je prepovedal vse nazijske aktivnosti v Braziliji. Izražajo pa naziji svojo ogorčenost le prikrito in na lep način opominjajo Vargasu, naj pusti Nemcem v Braziliji svoboden in neoviran razvoj, kajti bržkone slutijo, da bi si z ostrejšim nastopom le še bolj odtujili brazilsko vlado.

ŠVICARJI IZRAŽAJO BOJEVITOST

Bern, Švica. — Švicarski parlament je zadnji ponedeljek z gromovitim ploskanjem potrdil izjavo vlade, da je Švica pripravljena, boriti se do zadnje kaplje krvi za svojo neodvisnost, ako bi katera od treh sosed, Nemčija, Francija ali Italija, skušala kršiti svojo obljubo glede čuvanja samostojnosti Švice.

SREČEN PADEC

Dalles, Ore. — Električar J. C. Sime je imel zadnji ponedeljek nesrečo, da je padel pri delu 25 čevljev globoko. Z začetudenjem pa je ugotovil, da mu je padec bil v srečo. Pri njem se je namreč pretresel in to mu je povrnilo sluh na eno uho, ki ga je bil izgubil pred nekaj leti. Zdravniki so seveda takoj prišli s svojo razlago in povedali, da se je pri padcu razrhljal sprijem živcev; prej o tem sprijemu menda niso vedeli.

steklenico. Ta pa jim je povedal, da možu ni dal strupa, ki ga je zahteval, ker je videl, da je precej "v rožcah", marveč mu je dal namesto njega stekleničico — kinina.

AKTIVNOST NAZIJEV

V Avstriji vodijo intenzivno propagando.

Berlin, Nemčija. — Z vso intenzivnostjo je pričela delovati nazijska propagandna mašinerija, da vzgoji novopripravljene Avstrijce v dobre nazijske podanike. Na čelo te propagande je postavljen Joseph Buerckel, ki se je izkazal kot izredno zmožen v tem delu v Posaarskem okrožju, potem, ko se je to priklopilo Nemčiji. Tako upajo naziji, da bodo Avstrijci stoozdostno odobrili priklopitev k Nemčiji ob plebiscitu, ki se bo vršil 10. aprila. Isti dan pa se bodo vršile po celi Nemčiji tudi volitve za novi državni zbor. Kakor se napoveduje, se bo prvo zasedanje novega državnega zbora vršilo na Dunaju, da se bodo Avstrijci čutili počaščeni, in sicer 20. aprila, na dan Hitlerjevega 49. rojstnega dne.

IZPLAČA SE, ITI V JEČO

Los Angeles, Cal. — 22 letna dijakinja Isobele Nelson je bila na sodnji kaznovana z globo \$7, ker je kršila prometne predpise. Izvolila pa si je, da gre raje par dni v ječo, kakor bi plačala kazen. Dejala je, da se bo imela vsaj čas naspasti, ker ji ne bo treba iti na razne zabave in bo zraven tudi lahko mirno študirala. Povrhu vsega pa si bo prihranila \$17, namreč \$7 globe in \$10, kar bi drugače potrošila, ako bi bila zunanaj.

ŽALOSTEN KONEC

Chicago, Ill. — V noči na torek je neki moški položil pred vrata Mother Cabrini bolnice, 1200 Cabrini st., mrtvo moško truplo, zavito v odeje, pri kateri pobegnili z avtom. Ter pregledovanju se je dognalo, da je bil mrtvi ne-

PREGANJANJE KATOLIČANOV V AVSTRIJI

Berlin, Nemčija. — Z zasedbo Avstrije je razveljavljen konkordat, ki ga je imela Avstrija prej z Vatikanom in s katerim je uživala katoliška cerkev znatne pravice v Avstriji. V resnici že bridko občutijo Avstrijci novi nazijski režim, kakor govore poročila z Dunaja. Vojaštvo ima zastraženih več škofov, po gornji Avstriji pa se vrše preiskave v samostanih in aretiranih je bilo število duhovnikov.

KRIŽEM SVETA

Ženeva, Švica. — Generalni tajnik Lige narodov je zadnji ponedeljek prejel iz Berlina uradno obvestilo, da se Avstrije ne more več smatrati članicam. Vendar pa bo Liga upoštevala dvoletni odpovedni rok, predno bo Avstrijo črtala.

Barcelona, Španija. — V Valenciji je v ponedeljek preminul 25 letni sin bivšega španskega predsednika Zamore; podlegel je bolezni, ki si jo je nakopal v vojni. Kljub prepovedi svojega očeta stajon in njegov starejši brat stopila v vladno armado meseca junija.

Pariz, Francija. — Med francoskim delavstvom in delodajalci je končno prišlo do patrijotičnega sporazuma in so skupno obvestili vlado, da jo bodo podpirali pri njenem delu za ojačenje narodne obrambe.

Katoličan brez katoliškega časopisa je kakor vojak brez puške.

Podobni naval se opaža tudi na druge cerkve, kakor sv. Petra, Clark in Polk, in sv. Cecilije, 45. cesta in Wells; v tej je bilo zadnji petek okrog 25,000 ljudi.

O enaki nenavadno veliki udeležbi pri postnih pobožnostih poročajo tudi druge krščanske cerkve, metodistovske, baptistovske, presbiterijanske in druge. Vse trdijo, da se je versko življenje v resnici prav izredno razplapolalo.

PRAV PO PROFESORSKO

Albuquerque, N. M. — Dr. T. C. Donnelly, profesor na tukajšnji univerzi, se je zadnji ponedeljek hotel odpeljati na neki obed, toda opazil je, da je pnevmatika na kolesu popustila. Iz garaže je poklical delavca, da je stvar popravil. Ko pa je skušal avto odkleniti, je videl, da ključ ne gre v luknjo. Šele tedaj je spoznal, da je dal popraviti avto nekoga drugega; njegov avto, brezhiben, je stal zadaj.

NEPOBOLJŠLJIV PRETEPAČ

Chicago, Ill. — Komaj je bil John Ladford, 1844 Jackson blvd., zadnji teden izpuščen iz zapora, na katerega je bil obsojen, ker je pretepal ženo, in mu je žena sama pripomogla k izpustitvi, se je takoj zopet upijanil in izvršil isto surovost. To pot ga je sodnik vtaknil v ječo za 400 dni.

CERKVE NAPOLNJENE

Vodstva vseh krščanskih veroizpovedi poročajo o nenavadnem razmahu verskega življenja. — Rekordno število obiskovalcev v katoliških cerkvah.

Chicago, Ill. — Tekom sedanjega postnega časa se opaža v tukajšnjem mestu, kakor tudi v več drugih mestih širom Amerike, tako nenavadno oživilna verska gorečnost, da je voditelj vseh krščanskih veroizpovedi naravnost osupnila. Splošno kažejo na to kot na znamenje mogočne reakcije proti razširjajočemu se paganzizmu v drugih delah in kot podzavestno zaupanje, ki ga imajo ljudje do Boga, katero pa se v vsej mogočnosti pokaže tudi na zunaj šele v časih stiske, kakoršni so ravno sedanj.

Zlasti se ta val prebujene gorečnosti opaža po katoliških cerkvah, in med vsemi temi stoji na prvem mestu cerkev Our Lady of Sorrows, Jackson in Kedzie. Popularnost, ki si jo je pridobila ta cerkev, je naravnost presenetljiva. Lani pomladi so se vpeljale v tej cerkvi vsak petek devetdnevne in udeležba pri teh pobožnostih je od tedna do tedna naraščala, dokler ni dosegla viška, da je postala zdaj pravi problem za vodstvo cerkve kakor tudi glede prometa pred cerkvijo. Tako je en sam dan, zadnji petek, obiskalo to cerkev nad 70,000 vernikov. Župnik pa upa, da bo v do glednem času narastlo to število še na 100,000.

Podobni naval se opaža tudi na druge cerkve, kakor sv. Petra, Clark in Polk, in sv. Cecilije, 45. cesta in Wells; v tej je bilo zadnji petek okrog 25,000 ljudi.

O enaki nenavadno veliki udeležbi pri postnih pobožnostih poročajo tudi druge krščanske cerkve, metodistovske, baptistovske, presbiterijanske in druge. Vse trdijo, da se je versko življenje v resnici prav izredno razplapolalo.

Žrtev dela

Ljubljana, 3. marca. — Tragična smrt je te dni doletela komaj 19 letnega kmečkega fanta edinca Franceta Virška iz Vrbičja v šentjurski župniji. Nesreča se je dogodila tako le:

France je šel k Borštnikovim v Medvedice, da bi jim pomagal napravljati drva. S starejšim domačim sinom sta bila skupaj v gozdu. Ko sta podirala drevje, je ena bukev z vejami obvisela na drugi. Ker je drugače nista mogla spraviti na tla, je zlezal Viršek na drevo, da bi posekal veje, ki so jo zadrževale. Ko je sprožil, da je bukev padla, ga je v svo silo pritisnila od deblo in ga posnela na tla. Bil je pri polni zavesti in ni čutil hudih bolečin. Mlademu Borštniku je še naročil, naj bo tiho o vsem in naj zlasti njegovemu očetu ničesar ne pripoveduje o nezgodi. Borštnik pa je le videl, da je moral France dobiti precej hude poškodbe, pa ga je spravil domov in ga potem z vozom od-

Iz Jugoslavije

Prebrisanost tihotapcev, ki se poslužujejo vsakovrstnih trikov, da spravljajo prepovedano blago čez mejo. — Tragična smrt mladega kmečkega fanta iz Vrbičja. — Razne druge novice iz Slovenije.

Tihotapska zgodba

Maribor, 2. marca. — Na postaji Bistrica pri Mariboru je našel železniški uslužbenec Jožef Ajd nekaj sto metrov nad kolodvorom ob progi velik zavoj, ki je bil precej težak. Odsel ga je v postajno pisarno, ker je mislil, da je pač padel kakemu potniku iz vlaka ter se bo dotični že javil. Še istega jutra, ko je Ajd našel zavoj, se je previdno približal postaji ob progi grede nepoznan moški, ki je nekaj časa oprezoval okrog, potem pa je le vprašal Ajda, če ni morda našel ob progi nek zavoj. Ajd je odvrnil, da je zavoj res našel, da pa ga je zanesel v pisarno, kjer ga tuje lahko dobi, če se izkaže, da ga je on res izgubil. Tujec je po teh besedah postal nekam vznemirjen ter se je kar naenkrat izgubil s postaje. Zavoj je potem čakal še nekaj dni na lastnika, ker pa nikogar ni bilo, so ga nazadnje odprli. V veliko presenečenje pa so našli v zavoju precej veliko količino — skoraj 10 kg saharina. Ker je bil papirnat ovoj ves črn od premoga, je bilo očitno, da je napravil zavoj potovanje iz Avstrije v našo državo skrit pod premogom na tenderju. Da pa se pri padcu na tla ne bi razletel, ga je oseba, ki ga je na domenijskem mestu odločila, privezala na vrv ter ga na ta način previdno spustila pred postajo na tla. Oblasti sumijo, da so nepoznani tihotapci na omenjeni način že dolgo dobivali saharin iz Avstrije. Bil je zgolj slučaj, da je enkrat železniški uslužbenec še pred tihotapci pregledal progo ter je na ta način odkril prebrisanost tihotapstva.

Nesreča

V vasi Staje pri Igu je padla z hišne strehe 41 letna delavčeva žena Frančiška Janelj in je pri tem dobila hude poškodbe po glavi in životu, da so jo morali naglo odpeljati v ljubljansko bolnico.

Smrtna kosa

Na Pretru pri Moravčah je umrla Ivana Mal, rojena Pelc, mati muzejskega ravnatelja dr. Josipa Mala v Ljubljani. — V Celju je umrla Marija Verdouschegg, posestnica stara 64 let. — V Ljubljani je umrl Josip Medved, poštni uradnik v pokouju.

Avto jo je podrl na tla

Huda nesreča je zadela na pustni torek Nežo Koder iz Davče pri Sorici. Bila je na obisku pri sorodnikih v Podbrdu, v zasedenem ozemlju in ko se je vračala domov, ji je na ovinku privozil nasproti neki tovorni avto. Ženska se je umaknila, toda ne dovolj in avto jo je podrl na tla, da je reva obležala nezavestna. Prepeljali so jo v bolnico v Gorico.

Nesreča

Na cesti med Slovensko Bistrico in Mariborom sta se hudo ponesrečila dva motociklista. Peljala sta se na motornem kolesu iz Križanvrha v Maribor. Kolo je vodil Anton Kunstl iz Polskave, na zadnjem sedežu se je pa nahajal Viljem Berdan. Kunstl ni imel na kolesu svetilke, ampak mu je Berdan svetil z navadno električno svetilko. Pri tako slabih razsvetljavi sta se oba vozača zaletela od zadaj v neki voz in se prevrnili. Oba sta dobila prav hude poškodbe.

Nevarna smuka

Ko se je v Breznem pri Hrastrniku smučal 12 letni sin trgovca Kozole Drago, je nesrečno padel in se hudo pobil.

Pod avtom

V ljubljansko bolnico je bila pripeljana 40 letna dinarjeva žena Marija Paradižnikova iz Ljubljane, katero je nedaleč od doma povozil neznan avtomobilist ter ji prizadel močne poškodbe.

Jubilej

Združenje urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pararjev v Ljubljani slavi letos 50 letnico obstoja njihovega Združenja.



Med prvimi kraji, ki jih je obiskal Hitler, ko je prišel v Avstrijo, je bilo pokopališče v mestu Leonding, 10 milj daleč od Linza, kjer sta pokopana njegov oče in mati. Oče, Alois Hitler, je bil avstrijski carinski uradnik. Grob, ki ga kaže slika, je postal za nazije nekaj romarski kraj.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrletno	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrletno	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deponirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednju je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nemci pripravljani

Dogodki zadnjih tednov v osrednji Evropi in nazijsko zavzetje Avstrije je dovolj jasen dokaz, da Nemci zopet stremijo za nadvlado nad svetom. Nemci nad vsemi drugimi, Nemci morajo postati gospodje, vsi drugi pa hlapi — to so zopet sladke sanje in domišljije nadutega nemštva.

Zadnja svetovna vojna, ki jo je povzročila ista nemška nadutost in pohlep po nadvladi nad svetom, je združila domalega ves svet proti nemstvu. Po hudi štiri in pol letni borbi, ki je zahtevala nad 8 milijonov človeških življenj, je bil nemški pohlep premagan in Nemčija je dobila zaslužen ukor in kazen. Toda izučilo pa to Nemcev prav nič ni. Podpisali so razne pogodbe in obljube, toda kakor Nemci preje v zgodovini nikdar niso polagali kake važnosti, ali pa svetosti in važnosti podpisanim pogodbam, tako tudi zdaj, spoštovali so iste samo toliko časa, dokler sta Francija in Anglija s palico stala nad njimi. Kakor hitro je ta strah izgubil, so Nemci trgali pogodbo za pogodbo in danes jih ne veže niti ena sama pogodba več. Ker Anglija in Francija nista takoj odkrajala zahtevali od Nemcev izvrševanja pogodb, jim je zrasel greben in danes že izizvalno zavzemajo druge dežele in zglede, da imajo še nadaljne take namene.

Nemška nadutost se je povrnila v dvojni meri odkar je v Nemčiji prišel do veljave Hitlerjev nacizem. Hitler je kos psihologa v tem oziru in je dobro znal, da ne bo z nobenim drugim programom oživel tiste visoke nemške zavesti, s katero so Nemci že pred vojno gledali na vse druge narode, kot manj vredne, nekake nižje vrste, kakor baš s tem, da je začel povzdigovati nemštvo. S tem, da je začel na svoj fašistični način očiščevati nemštvo, je dvignil stari germanski napuh, v katerem Nemci slepo slede svojemu voditelju, ki jih zopet vodi v klavnico.

Po zavzetju Avstrije prihajajo na dnevni red druge točke Hitlerjevega programa. Prva točka je osvoboditev Nemcev v Čehoslovaški. Ta osvoboditev bi bila pa taka, da bi vsled tistih treh milijonov Nemcev padlo v sužnjost 12 milijonov Čehoslovakov. Radi bi videli, da bi se v tej sodbi motili, pa bo težko drugače. Morda bo radi tega cel svet zaplesal v vojni in bodo Nemci zopet dobili po prstih, ampak nemški osvajalni program je v bistvu tak, ki želi nemške manjšine v Češki "osvoboditi" tako, kakor smo omenili. In če se Nemcem posreči to, ne bo dolgo, ko bodo nastopili proti Poljski prav tako in še drugim manjšim državam, tudi severni del Jugoslavije je v nevarnosti, radi izhoda na morje.

Da bi le bile to prazne sanje! In kaj če niso? Ali bo svet nastopil in nemstvu to preprečil? Mogoče in morda ne.

Če pogledamo na zapadne velesile, kakoršne so danes, je težko računati na kak takojšnji skupni nastop. Anglija za enkrat še ni pripravljena. Treba ji je še vsaj leto časa, da izvede svoj oboroževalni program na morju in v avijaciji. Na Združene države ni za računati, da bi šle v kako evropsko vojno, vsaj ne takoj od začetka. Francija je edina, ki bi lahko takoj udarila. Toda ta je zopet obdana kar na treh straneh od neprijaznih sosedov. To so Nemčija, Italija in na jugu bo odslej nevarnost od Španije. Rusija bi nekaj štela, ko bi se zopet sama ne nahajala v taki čudni mešanici. Pa kje naj udari? Ali bo udrla preko Poljske? Ako to stori si bo nakopala Poljake, ki imajo precej močno armado. Pozabiti pa ne smemo, da Rusija mora imeti neprestano zavarovane svoje meje na Daljnem vzhodu. Koliko torej štejejo ruske obljube?

Pa še nekaj! Obljube ruskih komunistov so dvomljive vrednosti. Program njihovega gibanja je povzročati po vseh deželah nemire, vojske, nezadovoljnost, potem se pa pojaviti med masami in jih dvigniti k upor in zmede odpreti pot in cesto komunizmu. Za ta cilj komunističnega programa posebno dobro vedo Angleži. Zato tudi na sodelovanje z sovjetsko Rusijo Angleži ničesar ne dajo. Kajti komunistom ni ničesar na tem, če zmaga nemštvo, ali slovanstvo, ali zamorci, samo, da se jim posreči zanesti v zmede med mase komunistično miselnost. Tako zmago si komunizem želi. Kdor vse to pretehta vidi, da na rusko pomoč ni mnogo za računati, ker tudi od

nje same preti revolucionarna nevarnost, ki je kakor kužna bolezen.

Za vse te občutljive točke na telesu protinenskih sil Hitler in Mussolini dobro vesta. Zato nastopata tako brezobzirno in bota še bolj.

Trezen opazovalec lahko spozna, da ste Anglija in Francija zamudili svoj dan. Takrat, ko je Nemčija odpovala plačevanje svojih dolgov, prav takrat je bil zadnji čas, da bi bile nastopile. Drugič pa, ko je Hitler vkorakal v Porenje. Zdej je, kar je.

Londonski "Telegram" je objavil ob dogodku, ko so nemške čete zasedle nevtralni pas ob Reni kartun, ki je kazal, kako sta Francija in John Bull dovolila, da je iz evropske staje planil na prosto močan velik bik, ki je zadirjal po polju, zaganjajoč se sem in tja. Spodaj pod kartonom je bil napis: "Prišel bo čas, ko bosta ta dan bridko obžalovala..."

Ta dan je zdej tukaj in v Londonu in Parizu že salamensko obžaluje svojo popustljivost napram Nemčiji.

Iz izjav Hitlerja samega je jasno, da so Nemci pripravljani na nadaljne izpade. Zadnje soboto je Hitler v svojem govoru šel tako daleč, da je od Čehoslovaške naravnost z grožnjo zahteval, da se odpove pogodbi z Rusijo in da prekine z njo vsake dogovore. To je silno drzna zahteva, ki po svojem bistvu znači avstrijskemu ultimatumu mali Srbiji leta 1914.

Kaj vse to pomeni? To, da je svet v enakih napetih razmerah, kakor je bil v poletju leta 1914. predno je izbruhnila svetovna vojna. Ostre izjave državnikov padajo dnevno po vseh prestolnicah. Vse države se z divjo naglico oborožujejo. Čemu? Mar li za poletni piknik?!



ROJAKOM V INDIANA-POLISU

Tukajšnjim rojakom se naznanja, da bomo imeli v nedeljo 27. marca med nami slovenskega č. g. duhovnika. Zelo prav nam bo to prišlo, ko bomo lahko v svojem jeziku opravili velikonočno dolžnost, katera veže vsakega katoliškega kristjana. Pričakuje se torej, da se bodo rojaki te prilike v obilni meri tudi poslužili in prišli vsi v cerkev. Č. g. bo tukaj že v soboto in mu ključemo dobrodošel! — Vi pa cenjeni rojaki, ne prezrite tega prednaznanila.

Poročevalec

KAJ PIŠEJO ZA JOHNSTOWN

Cas naglo teče, pa nič ne reče. — Najhujšo zimo za letoš upam, da smo že prebili. No, saj ni bila tako huda, vendar bi nič ne godrnjali, če bi je tudi nič ne bilo, kajti premog je drag, po \$4.00 tona ga plačujemo, premogarji pa zaslužijo komaj toliko, da se preživijo. Delajo komaj po dva ali tri dni na teden. Tako vidite je v Johnstownu. Zadnje poletje je bil štrajk in take so imeli premogarji počitnice, sedaj je pa depresija in zopet imajo počitnice. Po tem si lahko vsak predstavlja, kakošno je naše stališče. Je pač, da se nam skoro tako godi, kot onemu Ribencanu, ki se je z enim stebel. Tako sva si dajala, je rekel Ribencan, da je bil enkrat on od zgoraj, drugič pa jaz od spodaj. Seveda

je bil le eden siromak. Tako nekako delajo z nami bogataši. Mi se lovimo za travnate bilke, oni nas pa za lase vlečejo.

Komaj je par mesecev tega leta, pa smo že dobili poziv za davke. Da bi jih kavka oključevala. Res, da je Roosevelt že veliko pomagal revnemu ljudstvu, toda potreba bi bilo, da bi z bistrim očesom pogledal v tisti brlog, v katerem se iztekajo davki, da bi jim na prste stopil.

Velikonočni prazniki se nam že tudi približujejo, v katerih katoliškega kristjana vežejo dolžnosti. — Ptiki so že začeli prepevati in drobiti svoje pesmice, da jih je kar lepo poslušati. — Zelo deževno smo imeli to zimo in veliko šolskih otrok je bolnih, tako da je več hiš zaprtih in otroci ne morejo v šolo, kar je za matere še bolj težavno. Tudi pomrlo je že več mladih ljudi lansko leto in bolnih je še veliko od lanske povodnji. Tako nas Bog kaznuje. Kaj čemo, ne moremo si prebrati. — Šte morda že slišali legendo, kako je Kristus nesel panj čebel čez neko brv, pa ga je pčila ena čebela. v roko in je vse skupaj vrgel v potok. Vidite, zaradi ene so morale vse trpeti.

Ne morem si kaj, da bi rojakom ne priporočila naših listov, Amer. Slovenca, Ave Maria in Novi Svet. Res je, da so slabi časi, toda ti listi so silno veliko vredni in kar izdamo za te liste, prav gotovo ne bomo pogrešali, ampak nam bo ob svojem času vse

prav prišlo. — Pozdrav.

Antonia Požun

KAKO JE MED ROJAKI V MICHIGANU

Cadillac, Mich.

Ker se malokedaj kaj sliši iz tukajšnje male slovenske naselbine, bom pa jaz nekoliko opisal. — Pred petindvajsetimi leti sta se naselila tu ka prva dva Slovenca z družino. Prišla sta iz Calumeta, Michigan. Nekoliko let pozneje je so prišle še štiri družine. Razun ene družine, ki je doma od Ribnice, smo vsi iz Bele Krajine. Iz teh šestih družin, ki so se prvotno tu naselile, smo se tako namnožili, da nas je sedaj že 16 družin. S prav malo izjemo živimo vsi v bližini, v taki imenovanem North Park.

Pred leti smo se začeli zanimati za izboljšanje tukajšnjih cest. Zlasti smo tudi želeli dobiti zastopstvo v tukajšnji ljudski šoli. Temu pa so se prejšnji tukajšnji naseljenci protivili. Rekli so, da nismo nobenega tujca, ali "Hunky" (Hungarian), kot so nas imenovali, v šolski odbor. Po njihovem računu, kdor ni bil Šved, je bil vsak Madžar. Mi pa nismo hoteli popustiti in drugo leto smo zopet nastopili. Ker smo se nekoliko pomnožili, smo izvolili enega Slovenca v šolski odbor in sicer blagajnika. Par let po tem smo izvolili še enega Slovenca in tako sta bila potem dva Slovenca v tem odboru in eden, kakor so se sami imenovali, Amerikanec. Tako je obstalo več let. Lansko leto smo izvolili še tretjega Slovenca in zdaj so sami Slovenci v šolskem odboru, kljub temu, da smo Slovenci v manjšini. Za radi tega je eden teh "Amerikancev" izrazil, da bo kmalu postala šola katoliška.

Od časa, ko so se začeli Slovenci naseljevati tukaj v North Park, je ta kraj dobil lepše lice. Tako se je že večkrat eden ali drugi iz mesta Cadillac izrazil, da se je North Park veliko polepšal, odkar so se začeli vanj naseljevati Slovenci. V poletju in jeseni so naši vrtovi bogato obloženi s cvetjem, kar napravi sila lepa in prikupljivo sliko na gledalca in povzdigne naš narod. — Pred nekaj leti me je eden tukajšnjih naseljenec, ne Slovenec, nagovoril: "Kako je to mogoče, da zmore vaš narod kaj takega. Pride od nekod z družino, si kupi kos zemlje in takoj začne dclati hišo in to prve vrste. Komaj si hišo izgotovi, si pa kupi avtomobil. Jaz živim tukaj že 35 let, pa sem še ravno tam, kot sem bil ko sem prišel sem." — Kaj sem hotel temu odgovoriti?

Pred leti je bila tukaj velika lesna industrija. Ko se je pa les izsekal, so žage prenesli drugam. — Sedaj imamo kakega pol ducata tovarn za izdelavo miz, imenovano "St. John Table Co. the largest Table Factory in the World"; imo tovarno za stole in eno, ki izdeluje razne komade za avtomobile ter še nekaj manjših delavnic. — Dvajset milj

od tukaj živi kakih dvajset slovenskih farmarjev. Kadar imajo kako večjo veselico ali kako očeet, nas povabijo, da se jim pridružimo in se z njimi veselimo. Kadar je pa pri nas kaj takšnega, pa mi njih povabimo. Tudi sedaj, četudi nas muči kriza, bi si večkrat napravili kako veselo zabavo, če bi imeli prostor za to, kot imajo v drugih slovenskih naselbinah, ko imajo svoje Slovenske domove. Večkrat se je že razmišljalo, da bi si napravili kako dvorano, pa je vselej le pri tem ostalo. Glavna zapreka v temu je, da nas je premalo, da bi kaj boljšega napravili. Priznavamo pa vsi, da je slovenska naselbina brez lastnega doma prav tako, kot slovenska družina brez slovenskega časopisa, ali katoliška družina brez katoliškega časopisa. Če bi se zbrali večkrat skupaj in tako pokazali svojo narodno čutnost, bi naša mladina, ki je tukaj rojena, dalje časa vzdržala in ohranila naše slovenske navade, narodnost in bolj ljubila svoje starše. Kako radi imajo našo slovensko godbo in v veselje plešejo naše polke. Posebno pa ljubijo naše slovensko pe-tje, ker tudi sami radi zapojejo. Saj to je pa tudi skoro edini primer, da rabijo slovenščino, to je, kadar zapojejo slovenske pesmi. Kaj takega je pa edino mogoče le na veselicah. Celo drugi narodi prihajajo radi na naše veselice in kakor se sami izrazijo, se imajo med nami prav dobro. Zlasti se jim dopade slovensko petje. Kadar zapojemo nas obstopijo in večkrat moramo ponoviti kako pesem. — Da, naša pesem, to je najlepše kar imamo Slovenci. To je vse, kar nam je naša mati Slovenija zapustila poleg katoliške vere. — Živela naša slovenska pesem v tujini!

Naročnik A. S.

KAJ JE NOVEGA V ZELE-NEM WASHINGTONU

Valley, Wash.

Dolgo časa se že pripravljam da bi kaj napisala, ker čakam, da bi se kdo drugi kaj oglašil. Ker se pa ne, naj za enkrat zadostuje moje poročilo. — Posebnega pač ne vem kaj pisati. Vredno je pa da omenim, da imamo letos izredno lepo zimo, brez posebnega mraza. Imamo pač precej deževnih dni, da so pota že kar v slabem stanju in je nerodno voziti po njih. — Pomlad se nam obeta in prve rožice že cvetijo in nas pozdravljajo, pa tudi ptički nam s svojimi pesmicami naznanjajo prihod vsele pomladi.

Sedaj smo v postnem času, času pokore in premišljevanja o Kristusovem trpljenju. Vsaki drugi dan imamo sv. mašo ob 8 uri in vsako sredo zvečer ob 7:45 v cerkvi pobožnost rožnegenca, pridigo, li tanije in blagoslov. Udeležba je nekako srednja, kar so veliko vzrok slaba pota. — Tako le je pri nas. Kateri so tukaj rojeni, jim je pač vse eno, če imajo nauke in pridige v angleščini. Za nas starejše, ki smo prišli iz starega kraja je

pa drugače in zelo pogrešamo slovenskega duhovnika. Mar-sikdo bi bil glede svojega katoliškega življenja na bolj-če bi imel priliko opraviti svoje verske dolžnosti pri slovenskem duhovniku v svojem materinem jeziku. — To pač za-bilo omenjam, ker želimo, če bi bilo mogoče kakemu slovenskemu duhovniku priti na zapad okrog med tako na široko raztresene Slovence, da bi bilo tudi nam dano opraviti svoje verske dolžnosti v svojem jeziku vsaj za Velikonoc.

Pred kratkim se je naša slovenska naselbina zopet zmanjšala v številu, kajti kruta žena smrt je stegnila svojo koščeno roko in pobrala s seboj v večnost rojakinjo Mrs. Heleno Markling, roj. Uderman, ki je umrla v starosti 73 let. Pokojna je umrla v hiši svoje nečakinja v Chewelah, kjer je bila par dni pod zdravniško oskrbo. Pokojna Helena je bila že več let boleha za srčno boleznijo. K temu je pritisnila še pljučnica in po njej je bilo. Pogreb je bil iz domače hiše in se je vršil s sv. mašo. Pogrebne obrede je opravil naš dušni pastir Wilfrid Druffel. Pokopana je bila na družinski loti na pokopališču v Chewelah, kjer počiva poleg staršev, brata in svojega prvega moža. Zapuščena je bila Joe Markling, dva brata; Andreja in Franka Uderman, dve sestri; Mrs. Ursula Erbeznik in Mrs. Mary Werhije ter več ožjih sorodnikov. — Pokojna je bila rojena 10. aprila 1866 v Ravinjski gori na Gorenjskem. Leta 1867, ko je bila stara komaj leto dni, je prišla s svojimi starši Janezom in Ursulo Uderman, po domače Klemenčkov, v Ameriko za boljšim kruhom. Kot večina prvih slovenskih naseljenecov, so se tudi oni najprej naselili v Brockway, ali v "Borštu", kot so takrat klicali sedanji naselbini sv. Stefan v Brockway, Minn. Tam so si tudi s trdim delom in trudom vredili svoj dom. Leta 1889 se je pa cela družina preselila semkaj v Valley, Washington. — Naj počiva v miru in lahka naj ji bo ameriška zemlja. Prizadeti pa iskreno sožalje. — Naj pokojni sveti večna luč.

Naj še omenim, da si Jake Tomsha gradi novo hišo, ker mu je prejšnja pogorela. — Tako, za danes naj zadostuje to poročilo, se pa o priliki še kaj oglašim. — Pozdrav vsem rojakom širom Amerike.

Mary Swan

DRŽAVLJANSKA SOLA V CLEVELANJU ZA SLO- VENCE 23. VARDE

Cleveland, O.

Kakor smo že omenili je zvezna vlada ustanovila za Slovence v naselbini 23. varde šolo za državljanstvo, ki je popolnoma brezplačna. V teh šolah zvezne vlade imajo učenci priliko dobiti važno podlago v angleškem jeziku, naučiti se zanimivo zgodovino ameriških držav, in se seznaniti s kulturnim napredkom naše sodobne Amerike. Kakor (Dalje na 4. strani)

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(83)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs



Teško je bilo deklici se vbrantiti nasilnemu princu, ki je bil že tako močnejši od nje, leza ga je napravila pa še bolj strašnega. Z vsemi močmi se ga je Annette branila in nazadnje se ji je posrečilo, da se mu je stregla iz roke. "Tibbs, Tibbs, pomagaj, princ me hoče ubiti," je kricala Annette na pomoč.



Za njo se je takoj spustil princ in krical: "Daj tisti košček ožganega sukna, drugače te ubijem, kot sem ubil njo!" In če komu poveš kaj o tem, se bo zgodilo s teboj isto. — Annette je obstala in ga presenečeno pogledala. V tem se je nedaleč pred njima pokazal Tibbs, ki je vprašal kaj se je zgodilo.



"Kaj je takega?" je vprašal Tibbs. V odgovor se mu je princ nasmehnil in odvrnil da nič. Annette je pa odgovorila, da je videla kačo. V tem je pa že tudi Brown prišel v bližino in vprašal kaj se je zgodilo, da je tako vpije. Annette je tudi njemu isto odgovorila kot poprej, da je videla kačo.



"Ali si jo ubila?" je vprašal Brown. "S čim neki naj jo ubijem?" je odgovorila Annette in nadaljevala: "To da kača me zopet straši. Ali bi jo ti ubil?" "Seveda bi jo, deklica," odvrne Brown. "Kje pa je sedaj?" "Se je že odstranila," reče princ. Annette ga pogleda in reče zbadljivo: "Prihodnjice se ne bo!"

NAŠIM AGITATORJEM!

Prva polovica letošnje kampanje je za nami. Nekatere naselbine so se izbornu postavile, kljub vsem zaprekam, ki jih stavlja na pot takemu delu sedanja kriza in brezdelje, kateri pravijo "recession" kot nekaj odmor ali zastoj v Rooseveltovem prizadevanju za obnovo gospodarstva. Pa tudi predpustna doba, ko je na dnevnem redu vse polno raznih društvenih in drugih prireditev, nekako agitacijo pocepi, ni ta čas tako pripraven za tako delo.

Zdaj pa smo v postni dobi, ko katoličani posvetimo svoj čas zahtevanju, raznim pobožnostim, pa tudi dobrim delom, za Boga in bližnjega. Zdaj je pa tisti čas, ko lahko vsak izmed nas nekaj stori za svoje prepričanje in za razširjenje svojega katolištva. Delovati za razširjenje katoliškega tiska, je najučinkovitejše delovanje za širjenje katoliške miselnosti. Z nobenim drugim sredstvom se ne širi katoliškega prepričanja bolj uspešno, kakor s katoliškim tiskom. Zato koliko važnosti je za vse nas katoličane, da pridno in ne prestanto širimo med svoje bližnje, med svoje prijatelje in sosede naše katoliške liste. Širjenje katoliškega časopisja je veliko misijonsko delo.

Zato tem potom apeliramo na vse naše prijatelje, na vse naše ročnike lista "Amer. Slovenec" in vse, ki mislijo z nami in so našega prepričanja, da naj tekom te dobe skušajo kaj storiti za svoj list Am. Slovenec. Vsaka ima svoje znanje, svoje prijatelje, stopite ob prilikah med nje in nagovorite jih, da si naroče dnevnik "Am. Slovenec". Veliko dobro delo boste storili s tem, zase in svojega bližnjega.

ŽILOTINA - KRVAVI MADEŽ FRANCIJE

29. marca bodo letos praznovali v Parizu svojevrstno obletnico. Tedaj bo preteklo ravno dve sto let, odkar se je na Francoskem rodil mož, ki je po njem dobilo ime morilno orožje, ki je tako strahotno opravljalo svoj krvavi posol, posebno v času francoske revolucije. To znamenito morilno orožje, ki je s krvavo napisalo marsikak kos francoske zgodovine, se je imenovalo guilotina (izg. žilotina), po dr. Guillotine-u, ki je bil rojen 29. marca 1738. Ta mož je bil tudi francoski poslanec. Leta 1789 se mu je v zbornici narodnih zastopnikov posrečilo, da je prodrl s tem svojim predlogom, da se na Francoskem vpelje od tedaj naprej novo "bolj človeško" morilno orožje. Prej so na Francoskem imeli navado, da so različne zločince ali obešali ali pa z mečem obglavljali. Ker krvniki niso bili bogvejak večji v tem poslu, se je dostikrat zgodilo, da je obsojenec moral trpeti strahotne muke, predno je umrl. Na moriških so se prej odigravali grozotni prizori, pravo nečloveško mesarjenje obsojencev. Ko je dr. Guillotine pred drugimi visokimi francoskimi zastopniki zagovarjal svoj predlog, da je treba iz človekoljubnih razlogov vpeljati novo morilno orožje, je omenjal tudi primer, da je Marji Stuartovi odletela glava šele po drugem udarcu, vojvodji Monmuthskemu pri četrtem, ko pa so morili nekega de Thoua, da je krvnik moral zamahniti sedemkrat. Žilotina naj bi odpravila takšno mesarjenje.

Novo morilno orožje prav za prav ni bilo izključno izum Guillotinea, pač pa je z vsvo vsemo pri njem sodeloval neki njegov pomočnik po imenu Louis. Orožje se je zato sprva imenovalo po tem pomočniku "louisette". Preskusili so to louisette seveda najprej na živalih. Še predno so jo preskusili na ljudeh, je dr. Louis umrl. Po njegovi smrti pa

Vse naselbine pa, ki dosedaj še niso prijavile svojih kandidatov, naj to store čimprej. Vsaka naselbina se pokaži in stori nekaj tekoma kampanje za katoliški tisk.

Letošnja kampanja bo trajala do 30. aprila 1938. To je komaj par dobrih tednov in zaključena bo. Glejmo vsi, ki pravimo, da je nam na tem, da bi katoliška miselnost napredovala, da je nam na tem, da bi pridobili nazaj k Bogu in veri one, ki so zašli na pota brezverstva, da bomo med take zanesli katoliški list. S tem poskrbimo, da jih bo obiskaval skozi celo leto katoliški časnik, ki jih bo vabil nazaj in jim kazal pot nazaj k resnici.

Rojaki katoliški Slovenci! Lepo pogumno na delo v tej kampanji. Bodimo junaki. Ne jamrajmo vedno o slabih časih, o tem in onem. Vse to je bilo na svetu, ko nas ni bilo in bo še dolgo, ko nas več ne bo. Toda ves napredek v svetu, ki ga vidimo, ni bil dosežen po onih, ki so samo jamrali, ampak po onih, ki so neustrašeno delali in gradili. S tem, kdor širi katoliški tisk, širi katoliško miselnost in kjer se širi ta, tam se širi tudi krščansko naziranje in pojmovanje resnice in pravice. In kjer je ta, tam tudi vlada boljša socialna pravičnost, kakor pa tam, kjer je ni.

Zavijahimo torej rokave še te dni in pojdemo na živahno agitacijo. Pojdemo po vseh naselbinah od hiše do hiše in kampanja bo za vse nas lep uspeh, na katerega bomo katoliški Slovenci lahko ponosni in tudi drugi bodo nas občudovali rekoč: glejte, ti-le katoličani so pa res delavni in požrtvovalni ljudje. Pojdemo na delo in zaslužimo si to priznanje!

se je z vsvo vsemo zavzel za ta morilni stroj spet dr. Guillotine in po pariških ulicah so že prenehali govoriti o "louisetti", pač so jo prekrstili v "guilotino". Prva usmrtitev z žilotino je bila 21. avgusta 1793. Usmrtili so tedaj nekega Davida Collenota, ki so ga obsodili kot sovražnika francoskega naroda. Njegovo ime stoji na vrhu spiska, v katerem so vpisani vsi tisti, ki jih je žilotina spravila na drugi svet. Že takoj v dobrem prvem letu je padlo nad 2.600 glav pod žilotino.

Francoska aristokracija in sploh ljudje višjega stanu so se tudi trudili, kakšno novo ime bi si izmislili za žilotino. Prav različna imena so ji dali, kakor "mlin molka", "mehanična britev", "vdovica" in podobno. Na neki pariški plemiški pojedini so prinesli na mizo majhne žilotine za zadnjo jed. To so bile nekakšne majhne lutke, ki so predstavljale znane francoske revolucionarje. In te so pri pojedini obglavljali, da se je pretakala po mizi neka rdeča tekočina, ki naj bi pomenila kri. In to "kri" je visoka gospoda loviča v svilene robce.

Nihče pa baje ni bil nad uporabo žilotine, ki je tako pogosto pela posebno v času revolucije, bolj razočaran kot dr. Guillotine sam. On je preje sanjal o tem, kako bi izumil neko orožje, ki bi sicer služilo za usmrtitev ljudi, vendar bi bilo mnogo bolj "človeško", kot je bilo vsako prejšnje. Bolelo ga je, da je bil ravno on tisti, ki je izumil tako uspešno orožje in ga dal krvolokom francoske revolucije. Že je začel delati na to, da se požejejo v oblasti prešerni krvoloki mogotci. Prišli pa so mu brž na sled in ga pahnili v ječo. Prav malo je manjkalo, da ni sam umrl pod svojim lastnim orožjem. Rešil ga je samo padec Robespierrea. Pravijo, da je dr. Guillotine od

KRAJ TRAGEDIJE



Slika kaže neko stanovanje v Detroitu, ki ga je nedavno razdejal ogenj, pri čemer ste našli smrt dve deklici, 12 letna Geraldine Kraft in njena 5 letna sestra Lillian.

žalosti nad strašnim početjem svojega izuma umrl. Ime "žilotina" pa je ostalo.

V Parizu so menda iz sramu pred tem žalostnim poglavjem francoske zgodovine tudi skušali zabrisati vsak spomin na ono ža-

lostno dobo revolucije. Prekrstili so vse ulice in trge, ki bi spominjali na krvavo dobo konec 18. stoletja. Tudi žilotina se je iz javnosti umaknila za trdne zidove francoskih ječ in je postala čisto nepolitično orožje...

RAZNE ZANIMIVOSTI

SPETROHELIOGRAF

Spektroheliograf je naprava, s katero je postavil ravnatelj zvezdarne na Mountu Wilsonu dr. Hale sonce pod stalno nadzorstvo. S tem aparatom je mogoče opaziti na površini sonca več podrobnosti kakor z najboljšim daljnogledom. Spektroheliograf pa ni v rabi samo v Ameriki, ampak tudi v Švici in drugih evropskih državah, imajo ga tudi v Indiji. Z njim upajo moderni nebotegledi, da bodo iztrgali soncu čim več tajn. Največje upanje polagajo v ugotovitve, koliko zavise izbruh sonca od magnetnih viharjev na zemlji. To vprašanje zanima posebno milijone poslušalcev radia, kajti čeprav še ni docela gotovo, vendar je jasno, da imajo magnetni viharji velik vpliv na prenašanje glasov skozi zračne plasti.

Spektroheliograf je nameščen tudi v zvezdarji v Greenwichu. Neki zvezdoslovec se je o njem izrazil takole: "Velika prednost te naprave obstoji v tem, da je z njim mogoče nadzorovati sonce ob vsakem času in nepretrgoma. S spektroheliografom se vidi sonce v rdeči luči, pri čemer je vsaka druga svetloba izločena. Protuberance sonca in osrednje točke sončnih peg se vidijo v temni barvi. Od časa do časa je videti, kako brizgane kvišku oblak plina, in sicer z brzino 80 do 160 km na sekundo. V nekem primeru so celo ugotovili, da je znašala moč takšnega brizga 400 km na sekundo. Spektroheliograf pomaga tudi pojasnjevanje posebne oblike sončnih erupcij, dočim vzročna zveza med temi pojavi in med magnetnimi viharji še ni našla tolmača.

BOLEZEN IN ZGODOVINA

Razne bolezni in nesreče imajo večji vpliv na zgodovinske dogodke, kot si more kdo misliti. Neki avstralski zdravnik je proučeval življenje raznih slavni osebnosti in skoraj pri vseh našel kako bolezen, ki je vplivala na njihovo delovanje.

Tako je ruski car Ivan Grozni, katerega po grozovitosti malokdo prekaša, trpel grozovite muke, ki mu jih je povzročala neka možganska bolezen. — Martin Luter bi morda nikdar ne postal odpadnik, če bi bil popolnoma zdrav. Mučila ga je neka ušesna bolezen, ki mu je med strahovi-

tim šumenjem v ušesih dražila domišljijo in ga prepričala, da govori s hudičem. — Marat, znani krvolok iz francoske revolucije, prav tako ni bil popolnoma normalen. — Izredno muhasta bizantinska cesarica Teodora je umrla za rakom. — Najimenitnejši cesar in kralj svojega časa, Karel V., je umrl od same požrečnosti.

Veliki angleški filozof Darwin se ima zahvaliti za svoje znanstveno delo samo glavobolu, katerega ni mogel drugače pozabiti, kakor s silovitim osredotočenjem misli in miselnim delom. Napoleonov zmagovalec admiral Nelson se je menda povzpел do toliko slave samo zato, ker je vsekakor hotel premagati svojo slabost — morskoro bolezen, ki ga je vedno nadlegovala. — Če bi bil polkovnik Lawrence sposoben za vojaško službo, bi morda svet nikdar ne slišal o njem. Tako pa so ga vojaške oblasti zavrnile, posvetil se je arheološkimi raziskavanjem v Arabiji, stopil v stik z raznimi arabskimi plemeni in jih kot član tajne službe z naslovom polkovnika pridobil na stran zaveznikov ter tako prepelčel turško nadvlado v velikem delu Azije.

Najnovejši zgled krvoločnosti zaradi bolezni pa je bivši meksiški predsednik, ki se je strahovito znašal nad katoličani, jih dal na tisoče postreliti in pobesiti, ker je strahovito trpel na neki spolni bolezni. — Gorje svetu, ki mu vladajo norci, še večji norci so pa tisti, ki gredo za njimi.

UNIČUJOČA TEKOČINA

Po petletnem napornem delu se je prof. dr. Gilbertu B. L. Smithu s politehničnega zavoda v Brooklynu baje posrečilo, da je sestavil tekočino, ki vsako trdo snov v nekoliko sekundah popolnoma uniči in raztopi. V predavanju, ki ga je imel v Ameriškem kemičnem društvu, je vedel učenjak poročati čudovite stvari o svoji tekočini.

Odkril jo je prav za prav slučajno. Neke noči je vsebina neke steklene posode v njegovem laboratoriju nenadno zledenela, čeprav je bila soba normalno temperirana. S tem, da se je masa raztegnila, je raztrščila posodo. Padla je na tla, kjer je povzročila veliko škodo. Uničila je tla, napravila luknjo vanje in

padla v fizikalni laboratorij za nadstropje nižje, kjer je uničila nekoliko dragocenih instrumentov in celo bakelitne posode v nekoliko trenutkih.

Samo tri snovi se lahko upikakor imenuje prof. Smith to tekočino, in sicer steklo, platin in volfram. Hraniti jo je treba zato v steklenih posodah, ki morajo biti hermetično zaprte, kajti nova snov zelo hitro izpuhti.

Že pri 15 stopinjah nad ničlo zaledeni.

Ob koncu zanimivega predavanja je učenjak ugibal, kaj bi bilo, če bi oceani namesto vode vsebovali selenijev oksidklorid. Zemljo bi pokrivali ogromni ledeniki in človek in žival bi morala imeti stekleno drobovje, če bi hotela živeti. Mostove, oceanske parnike bi morali izdelovati iz platina in volframa, a če bi deževalo, bi morali nositi steklene

dežnike. Takšni opisi so seveda brez pomena. Če bi bila morja res iz selenijevega oksidklorida namesto iz vode, bi se ta morja že od vsega početka zažrla do sredine zemlje in do živiljenja na zemlji sploh ne bi prišlo. Verjetno pa je, da bo Smithova snov imela v doglednem času podobno uničujočo ulogo. Vojna industrija jo bo gotovo umela "s pridom" izkoristiti.

VELIKA LETNA KAMPANJA

za razširjenje dnevnika

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

traja od 1. februarja do 30. aprila 1938



Udeleži se je lahko vsak, mlad ali star, naročniki in vsak, ki izpolni pogoje te kampanje.



IZREDNO LEPE NAGRADE ZA AGITATORJE — PREBERITE PAZNO OGLASI!

ZA 1. POLLETNEGA NOVEGA NAROČNIKA — kdor ga pridobi, dobi en predmet izmed nagrad, ki so označene z številko 1. To so: tri vrste krasne zaponke za ovratnice, ali pa žepni nož. En predmet izmed navedenih je na razpolago.

ZA 1. CELOLETNO NOVO NAROČNINO — kdor jo pridobi, dobi 1 predmet izmed dveh, ki sta označena z štev. 2. To je sestav treh krasnih krtač, za obleko, las, in 1 česalnik, drugi predmet pa je lepa usnjata denarnica ter zraven usnjat omet za ključce. Ena izmed teh dveh nagrad je na razpolago.

ZA 2 CELOLETNA NOVA NAROČNIKA — kdor jih pridobi, dobi eno izmed nagrad predmetov, ki sta označena z štev. 3. To je krasno nalivno pero in svinčnik, (Fountain Pen and Pencil), ali pa praktično pripravo, kadar se kliče duhovnika k bolniku (Sick Call Outfit). Ena izmed navedenih nagrad je na razpolago.

ZA 5 CELOLETNIH NOVIH NAROČNIKOV — kdor jih pridobi, dobi eno izmed nagrad, ki so označene z štev. 4. To so krasen električno razsvetljen altar 15 inčev visok in 12 inčev širok s lepim kipom na vrhu, kar je nekaj krasnega za vsako hišo. Ali pa moderen najnovejše vrste (Tel-A-Matic) električni likalnik (Peglezen). Vsaka izmed navedenih nagrad je vredna do \$9. Ena izmed obeh je na razpolago.

ZA 12 NOVIH CELOLETNIH NAROČNIKOV — kdor jih pridobi, dobi krasen namizni Radio vreden do \$22. ali pa: krasni srebrni "TUDOR" sestav vilic in žlic po 8 komadov vilic, nožev in vseh vrst žilic, ta srebrni sestav je posebne kvalitete in je vreden do \$25. Obe nagrade ste označene na sliki z številko 5. Ena izmed obeh je na razpolago, za 12 novih celoletnih naročnikov.

ZA 20 CELOLETNIH NOVIH NAROČNIKOV — kdor jih pridobi, dobi eno izmed dveh nagrad, ki ste označene z številko 6. To je krasna "Waltham" zlata ura na 17 kamnov. Ali pa dalekoviden mornariški "Megaphos" daljnogled, z krasno usnjato torbico. Oba predmeta sta vredna vsak do \$35. Eden izmed obeh je na razpolago za 20 celoletnih novih naročnin.

ZA 40 CELOLETNIH NOVIH NAROČNIN — kdor jih pridobi dobi eno izmed nagrad označenih z številko 7. To so: Krasen "Majestic" moderni šivalni stroj, ki kadar se zapre zgleda kot krasna muzica. Ali pa novovrstni moderni "Magic Eye" (Magično oko) Radio na 12 tubov, s katerim dobite postaje vsega sveta. Obe ste dragoceni nagradi. Ena izmed obeh je na razpolago za 40 novih celoletnih naročnin.

ZA 80 CELOLETNIH NOVIH NAROČNIN — kdor jih pridobi, dobi vozni listek III. razred od New Yorka do Ljubljane. To je samo v en kraj od New Yorka do Ljubljane, za železnico po Ameriki in potem iz starega kraja nazaj v Ameriko plača vsak sam. Potne liste in vse drugo si tudi oskrbi vsak sam.

ZA 150 CELOLETNIH NOVIH NAROČNIN — kdor jih pridobi, dobi vozni listek za III. razred od New Yorka do Ljubljane in od tam nazaj od Ljubljane do New Yorka. Na kateremkoli parniku že želi. Železnico po Ameriki za tja in nazaj pa plača vsak sam, ravno tako si mora vsak oskrbeti sam na svoje stroške potni list in vse drugo. Pod pogoji, kakor navedeno dobi le vozni listek in nič drugega.

PRIPOMBA: Vse nagrade so določene za celoletne naročnine, ali pa za dvojno število po polletnih novih naročnin, to je, da za vsako celoletno morate biti dve polletni naročniki.

POGOJI:

Pogoji, na podlagi katerih so agitatorji upravičeni do omenjenih razpisanih nagrad v denarju in blagu so:

1. Pridobiti je treba predpisano število novih naročnikov ter za iste poslati Upravi Amerikanskega Slovencev polno svoto za take naročnine, to je za Združene države \$5.00 letno in \$2.50 polletno; za Chicago in Kanado in inozemstvo \$6.00 letno in \$3.00 polletno.
2. Dokler ni naročnina za pridobljene nove naročnike v polni svoti plačana Upravi, ni nihče deležen ne upravičen do razpisanih nagrad.
3. Vse nagrade denarne ali v blagu se razdelijo med upravičene agitatorje po zaključku kampanje in ne prej.

PREČITAJTE PAZNO TUDI OGLAS O KONTESTNIH VOLITVAH!

Vse pošiljatve in naročnine je poslati na:

Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS



KOMUNIZEM - FAŠIZEM IN KATOLIŠKA CERKEV

Obrambni govor Rt. Rev. Msgr. Vitus Hribarja v slovenski cerkvi Marije Vnebovzete v Clevelandu.

V nedeljo 27. februarja 1938 je imel č. g. župnik Rt. Rev. Msgr. Vitus Hribar obrambno pridigo, ki se je po priliki tako le glasila:

Spoštovani poslušavci! Živimo kakor sami izkušate v razburkanih razvoznih časih. Vse vre. Nič stalnega. Postavljajo vse na glavo. Vse hočejo preizkusiti. Zmešano je dobro s slabim. Katoliška cerkev je edina ustanova, ki gre mirno svoje zarisano pot naprej, vabeč in vode množice za seboj, ki ji hočejo slediti. Ona sledi po stopinjah svojega Učenika, ki je Pot, Resnica in Življenje; kdor hodi za njo, ne bo taval v temi in negotovosti, ampak bo hodil v svetlobi in jasnem dnevu. Katoličanom je danes bolj treba kot kdaj poprej, da hodimo po njenih stopinjah in razrešujemo probleme v svitu njene luči, modrosti in skušnje in bomo našli rešitev iz mnogih gorja in stisk. Mnogo je danes krivih prerokov, ki nam obetajo, da nam pokažejo in nas prepeljejo v svoj raj, če jih ubogamo.

Ena velika struja modernega časa je komunizem. Ta sistem so uveljavili v velikem državnem obsegu v Rusiji. Njih temeljni nauk je: Ni Boga, ni hudiča. Dr. Fulton Sheen, velik zagovornik krščanstva današnjih dni, pravi: Komunisti v vseh svojih naskokih na Boga nas niso prepričali, da ni Boga, pač pa so nas prepričali, da je hudič; pogledite samo njihovo početje v Rusiji, Španiji, Mehiki, če more hudič delati kaj slabšega. Podlaga temu sistemu je docela zgrešena in napačna. Če ni Boga, kaj pa je zadnji vzrok? Pesek, voda, elektrika? Vsak bo priznal, da je človek vendar bolj pameten kot elektrika. Vsak človek pa ve, da je v naravi toliko prečudnih in nedoumno skrivnostnih reči, ki jih človek ne more rešiti. Razložiti mi, odkod ima uho vosek v sebi? Človek ne je voska pa le pride vosek v uho! Zakaj voda in elektrika spravi vosek ravno v uho, zakaj ne v usta? Odkod možgani, ta čudež v stvarstvu; odkod uho, najbolj fini umotvor, odkod človekov organizem? Če bi človeka razkrojil v posamezne elemente iz katerih človek sestoji in bi te sestavine prodal, bi zadele okrog eden dolar sedemindvajset centov; to je nekaj fosfora, železa itd. in iz teh sestavin je naredila ne-umna elektrika in voda tak umotvor kakor je človek in vsa druga nešteta čuda v naravi, največji red, postalo!? Kjer je postava, mora biti postavodajalec. Zares čudno, da bi se našel sicer bistri slovenski um, ki bi tako globoko zabredel, ki bi tajil pametnega Stvarnika. Komunizem ga popolnoma zanika, zato je popolnoma nevzdržljiv pred vsako človeško pametjo, ker sloni na nespameti. Toliko o komunizmu, kar se tiče modroslovne ali filozofske podlage. Komunizem sloni na neumni nespameti.

Kako deluje komunizem v praktičnem življenju? Rusija je zadosti žalosten vzgled in poskus v tem. Nasledki komunizma: 15 milijonov mrtvih ljudi, največ vsled stradanja, drugi so bili naravnost pomorjeni; strah in trepet v deželi, niti dihati se ne upaš; najprvo so padli po cerkvah in duhovnikih; pri teh ljudeh prvi krivec je duhoven, on je vzrok vsega zla na svetu. Za tem so prišli lastniki kakega posestva, končno pa delavci in kmetje v pretežni večini, ki so največ trpeli. Tu vam je delavski rdeči raj. Rdeči raj je namakan z veliko reko rdeče človeške krvi, ki je bila nedolžno prelita po krutem boljševiškem zmagu. Ko se bo ta zmag prenesil krščanske človeške krvi, se bo začela kisati ta

kri v njegovem želodcu, bo začel bruhati to kri, potem pa poželi svoje boljševiške krvi. Kri pa mu je njegova navadna hrana. Prične se likvidacija (splošna morija), čiščenje; na vrsto pridejo veliki predstavniki in uradniki komunizma. Eden za drugim izgubi glavo — svinec je po ceni. Poročila trde, da so v enem letu poslali do štiri tisoč uglednih stavbenikov komunizma brezbrizno v krtovo deželo.

Ali moreš kaj drugega pričakovati od sistema, ki nima Boga? O — da, pač ima bogca — človeka; menda nihče ne bo trdil, da je elektrika bolj pametna kot človek, torej človek je bogec, ne elektrika. Naj pa ta človek-bogec znori ali zbesni, takrat pa pride na vrsto tako dolgo zaželeni in pričakovani rdeči raj na Ruskem!

Strašna šola za narode, če so sploh zmožni narodi, da se kaj nauče od drugega naroda. V stari domovini molijo pri sv. maši:

“Odrešenik sveta, reši Rusijo!” Na Ruskem so menda hoteli imeti boljševizem, saj ubranili se ga niso; kako se ga sedaj iznebiti? Narod ima navadno take vladarje, kakršne zasluži in hoče imeti; komunizem kot vladavina je polomija, strašna šiba božja, katero so si pa sami prostovoljno naprtili. Njaj torej ne grajajo Boga, češ, Bog nas kaznuje — kaznovali ste se le sami.

Kjer vlada komunizem ni sledu o svobodi; enakost je v tem, da so vsi egiptovski sužnji diktatorja; kdor se ne strinja z njegovo voljo, hajdi mu svinca nasujejo v glavo. — Popolnoma prav! — Diktator je bogec — Boga ni — kar on reče in misli je neomejena absolutna resnica in pravica; to je dokler tega bogca drugi bogec ne požene s prestola. Kakšna zabloda in zmešnjava v dvajsetem stoletju!

Druga rešitev se nam obeta v fašizmu, tam je “pomoč in raj”. Medtem ko je komunizem prišel na prestol na divjem konju ropa in morije in ustvaril svoje aristokrate privilegijev (posebnih predpravil), pa pride do moči fašizem s politiko; fašizem je nauk: DRŽAVA JE VSE. Država je pa končno zopet diktator, ki se je prikopal do prestola s politiko. Fašizem je nekoliko bolj počasen v svojem razvoju in delovanju, a v bistvu je isto: Boga ne pripozna. Končno je diktator zopet najvišji bogec ali po njegovem država. Njega se MORA ubogati v vseh točkah ako ne, te čaka ista usoda, kakor v komunizmu — glavo izgubiš. Pred kratkem je predaval nemški knez v Akron, O. trdeč, da so v enem letu v Nemčiji likvidirali (glave so jim posekali) nad 1200 odličnih zastopnikov katoličanstva. Kjer je oblast osredotočena v eni osebi je vedno opasno. Kjer je ta oseba poleg tega še bogec in drugega Boga ni, in kadar ta bogec ali diktator znori ali zbesni, joj, potem beži če moreš. Polomija je neizogibna, dokler ta miselnost (ideologija) traja.

Katoličan ne more odobravati ne komunizma, ne fašizma; more se le prisilno prilagoditi v fašizmu, dokler mu puste Boga častiti po svoje; kadar pa postane češčenje živega pravega Boga izdajstvo, potem je pa zanj edino ali mučeništvo, ali ako vidi, da so v večini in imajo dobro priliko zmage, da se organizirajo kot državljani in spuntajo ter upro tem bogcem.

Stalna zadovoljna oblika vladavine ne more biti pod temi pogoji; fašizem je odvisen bolj od posamezne osebe diktatorja, kakor pa od sistema samega. Zato se katoličani morejo prisilno prilagoditi pod gotovimi pogoji fašizmu, nikoli pa ne komunizmu, ker je ta že v bistvu brez-

boštvo, v katerem je češčenje pravega Boga — izdajstvo. Katoliška cerkev lahko shaja z vsako obliko vladavine, bodisi monarhija, kjer vlada cesar ali kralj, bodisi ljudovlada ali republika, kjer ljudstvo vlada, bodisi oligarhija, kjer jih samo nekaj vlada; le da se dovoli resnična svoboda vesti, da se človeku pripozna njegovo bistveno dostojanstvo, da je ČLOVEK PRVI ne država, da ima kot človek NEDOTAKLJIVE PRAVICE, katere mu NE MORE IN NE SME nihče kratiiti, nobena država noben diktator.

V ekonomskem gospodarskem prasanju, ki je danes najbolj pereče kako stališče zavzema katoliška cerkev? Pravijo, da je cerkev s kapitalisti? Zakaj? Ali niso pretežna večina naših župnij delavci in kmetje. Pogledjte naše župnije tukaj ali v Sloveniji, koliko imamo velekapitalistov v naših župnijah? Ali ni ravno katoliška cerkev upostavila toliko praznikov, da se je odpohil trpin? Kaj so rekli slovenski liberalci in židje? Cerkev je nazadnjaška ker ljudem ne da zaslužiti. Hvalili so sistem liberalizma, ki je dovoljeval izkoristiti delavca, ko je moral še v mojem času garati večkrat po 18 ur na dan; da ni mogel iti k sv. maši, ker je bil ves izčrpan in izmučen. Delali so noč in dan za DOBIČEK in profit liberalskega velekapitala. Liberalizem je pač zagovarjal svobodo, vsak lahko dela kar hoče in kakor hoče, kar pa ni bilo drugega, kakor da je močnejši in bolj pretkanji zasluževal slabotnejšega. Katoliška cerkev je svarila in opominjala velekapital, a vse zaman; prišla so leta, ko je bilo praznikov 4—5 let brez presledka, dan za dnem vsled brezposelnosti — nasledel dobičkaželjne samopašne liberalne svobode. Ali ni bila ravno katoliška cerkev, ki je prepovedala vse obresti, ko je še namreč imela oblast v splošnem kulturnem svetu. Slovenski liberalci in židje so kleti cerkev, da ne zna pomnoževati premoženja, ki se je nakupičeval le v rokah nekaterih; drugi so pa postajali vedno, redno in stalno proletarci (nemarniči). To vse pa je rodilo moderni socializem in komunizem.

Protestantizem je zavrgel oblast katoliške cerkve; iz tega se je rodil neboljživ otrok LIBERALIZEM — ekonomska svoboda. Vsak zase kakor in kar hočeš, samo da si nagradiš; ta neomejena svoboda je rodila moderne egiptovske sužnje; skupni blagor in dobrota ni več štela; liberalizem je postal posebjena sebičnost. Eni so grabili milijone, drugi so postajali proletarci; za služek negotov, večkrat nezadosten. Ali se je čuditi, ako ljudje, pametni in razsodni, ne preurede tega, da bodo začeli kamni vpiti? Zdavno je že papež ponovno opominjal, da je treba to spremeniti, da je treba v prvi vrsti gledati in skrbeti za revnega in za splošno skupno blaginjo. Smejali so se mu, češ, papež je nazadnjak, ne razume posla v gospodarstvu; on naj se drži svojih postav in svoje zakristije. Tako ravnanje je rodilo odpor — moderni socializem in komu-

nizem, kar je prava in zdrava ideja na sebi, a žalibog, oba sta zašla na stran — na kriva pota. Treba je ekonomski red tako preurediti, DA BODE v državi skupna socialna dobrota, ne pa dobiček posameznika.

Kakšen nasvet ima katoliška cerkev za rešitev iz te zagate?

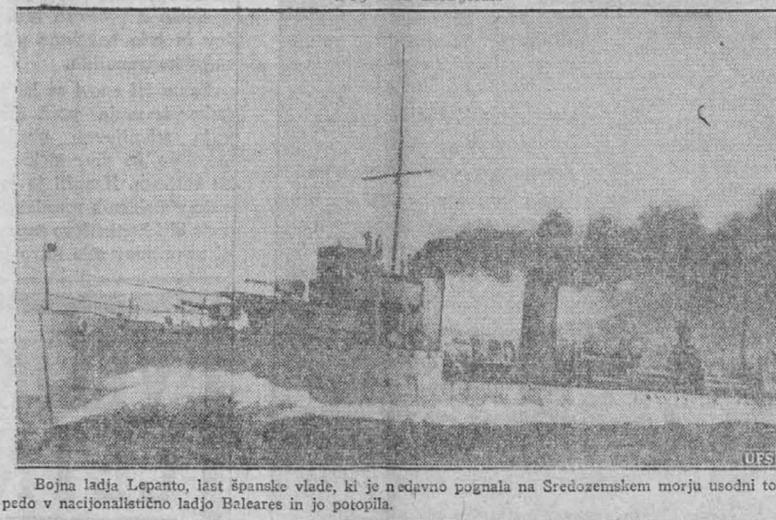
Papeži svetujejo, da se ekonomski ali gospodarski red tako preustroji, da bo delavec postal tudi SOLASTNIK v neki meri ali v posestvu, ali v oskrbovanju, ali v dobičku. Potem se bo delavec čutil vse drugače, ker bo solastnik; on bode čutil, da ima človeško dostojanstvo, bode bolj zvesto in vztrajno delal, ne bo sedel v sedečih štrajkih na svoji mašini, ker je pač njegova mašina njegova last; se ne bo dajal zavajati komunizmu v temne in krute blodnje. Delavec mora imeti zasigurno prihodnost; njegovo dostojanstvo kot človek mora biti neukrnjeno, on mora imeti možnost, da stori svojo dolžnost napram svojem Stvarniku. Medsebojna tekma mora imeti gotove meje in nadzorstvo; dela se za potrebo, ne samo za dobiček; država naj URAVNAVA TER NADZIRA, ne pa zaslužuje svoje državljane, potem bo enakost med ljudmi, ki imajo vsi človečanske pravice do ŽIVLJENJA IN SVOBODE, katero svobodo država tudi PRISILI VSAKEMU.

O gospodarstvu sta dve nasprotni smeri. Velekapitalizem trdi: Ves dobiček pripade le njemu; druga smer je komunizem: Ves dobiček pripade le delavcu, ki proizvajajo iz kapitala različne izdelke. Tretja smer je pa pravična sredi, katero zastopa katoliška cerkev: Kapital imej svoje, kar mu gre, kar je pravično; delavec pa tudi imej pravičen delež, ki mu pripada po vsej pravici. Če se velekapitala premoženje množi socialno, naj se množi tudi premoženje delavca socialno; to je, da postane tudi delavec solastnik, ker on je glavni proizvajatelj. Delavec naj ne bode samo tovariš (kamerad),

ampak naj bo velekapitalista brat. Papeži posvečajo posebno pažnjo ekonomskemu redu, da preuredi v duhu v pravični smeri. On svetuje, da bi ustanovili gotove skupine in jih združili v posamezne unije ali cehe. Tako naj bi napravili unijo delavcev, unijo trgovcev, kmetov, advokatov, zdravnikov in vseh drugih posameznih stanov, ki bi vladali in gospodarili samostojno ter odločali, kar je v njih posebno korist. Država naj se pa ne vmešava v njih zadeve, ampak naj nadzoruje ter urejuje, kar je neobhodno potrebno, da ne uniči iniciative v človeku, da ne zaslužuje svoje državljane in tako bo postala prava zastopnost in zadovoljstvo v državi.

V Parizu sem opazil na velikem posloju sledeče besede: Egalité, Liberté, Fraternité (enakost, svoboda, bratstvo). Te rečenice so rabili Francozi v času svoje revolucije. Ta enakost je bila revoluciji, komunizmu in fašizmu, da so vsem glave sekali na ENAK način. Ta svoboda jim je bila lastna v tem, da je močnejši tlačil k tlem slabjšega. To bratstvo so si izkazovali v tem, da so se tovariši največjih glav združevali in vladali s kruto roko, dokler ni zopet drugi pahnili tovariše z njih prestola.

Enakost, svoboda in bratstvo so lepe besede, ampak ostanejo le prazne fraze, dokler ljudje ne pripoznajo enega živega, pravega Boga kot svojega očeta, in Kristusa njegovega sina kot svojega sobrata. Krščanstvo pravo, delavno, ki je zidano v delavni ljubezni, more edino pripeljati človeka do tega zaželjenega cilja. V krščanstvu je enakost. Ne v vseh točkah, ker ljudje so različni, ampak v bistvu pa ker so otroci božji brez razločka drugih manjših razlik. Svoboda ima vsak človek do življenja, svoboda do se spopolnjuje in išče svoje nadzemske sreče. Bratstvo je v krščanstvu, ker je kristjan sobrat Kristusov. Vsi imajo pravico do božjega kraljestva, vsi bode samo tovariš (kamerad),



Bojna ladja Lepanto, last španske vlade, ki je nedavno poglala na Sredozemskem morju usodni torpedo v nacionalistično ladjo Baleares in jo potopila.

BOJ MED LADJAMI

novani. Kakšna škoda, da katoličani ne stopimo na prosto in oznanjujemo katoliški nauk o socialnem življenju. Nekatoličani in drugi ljudje s svojimi temnimi nauki in večkrat napačnimi nazori kriče in vpijejo množicam: “Sledite nam!” Katoličani pa smo le preveč mirni in tihi, mesto da bi šli na javne prostore in tam vabili in učili ljudi, kje je pravica, kje je rešitev in kje je prava pot, ki vodi do sorazmerne mirne sreče na zemlji. Katoličani danes najbolj rabimo pravih močnih zavodnih voditeljev. Množice bodo sledile onim, ki vpijejo. Če smo bili dosedaj katoličani prebojazljivi je gotovo skrajni čas v moderni dobi, da gremo na plan, da se zavedamo, da imamo pravico in resnico in da smo tudi pri volji žrtvovati ter delati za pravico in resnico.”

Poročevalec.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

tudi naučiti se o naših političnih institucijah. Solški pouk se vrši vsaki torek in četrtak v East High School, na E. 32nd St., pod vodstvom znanelega advokata Wm. J. Kennicka. Sedaj je še čas da se vpišete za to šolo pri Wm. J. Kennicku, na 982 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

Dobro sredstvo. — “Moja žena postaja čedalje bolj pozabljiva.”

“Pri moji je bilo prav tako, pa sem jo hitro odkvalil.”

“Kako pa? Kakšno zdravilo ji pa daješ?”

“Če je treba kaj narediti, napišem na listek in prileplim listek na ogledalo.”

VOLITVE za maršala ali kraljico?

V letošnji kampanji bomo imeli zopet veliko posebnost ko bodo naročniki “Amer. Slovenca” si javno volili tri osebe za sledeča častna mesta:

1. — Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) do zaključka kampanje 30. aprila 1938. najvišje število glasov, bo izvoljen(a):



Če možki: ZA ČASTNEGA MARŠALA vseh naročnikov “Amer. Slovenca”.

Če ženska: ZA ČASTNO KRALJICO vseh naročnikov “Amer. Slovenca”.

2. — Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) do zaključka kampanje drugo najvišje število glasov, bo izvoljen(a):

Če možki: ZA ČASTNEGA PODMARŠALA vseh naročnikov “Amer. Slovenca”.

Če ženska: ZA ČASTNO PRINCEZINJO vseh naročnikov “Amer. Slovenca”.

3. — Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) tretje najvišje število do zaključka letošnje kampanje bo izvoljen(a):

Če možki: ZA ČASTNEGA PRIBOČNIKA MARŠALU vseh naročnikov “Amer. Slovenca”.

Če ženska: ZA ČASTNO DVORNICO maršalu ali kraljici vseh naročnikov “Amer. Slovenca”.

Poleg častnih titelnov dobivajo glavni zmagovalci še naslednje nagrade:

Prvi ali glavni zmagovalc(ka) prejme častno nagrado: **KRASNO ZMAGOSLAVNO SREBRNO KUPO**

Drugi zmagovalc(ka) prejme častno nagrado: **KRASNO ZLATO URO**

Tretji zmagovalc(ka) prejme kot častno nagrado: **KRASEN DRAGOCEN DALJNOGLED**

Na prvih dveh nagradah bodo v spomin na to kampanjo vrezana imena zmagovalcev.

PRAVILA ZA KONTEST SO:

- Kandidat za to tekmo postane lahko vsaka oseba možki ali ženska, bodisi, da se prikladi sam(a), ali ga(i)o nominira kdo drugi. Od te pravice so izključeni samo oni, ki so vposlujeni v upravi, uradništvu ali tiskarni A. Slovenca.
- Pogoji za nominacijo ali priklajenje kandidatov so:
 - z priklajenjem ali z nominacijo se mora poslati najmanj enega novega naročnika za list “Amer. Slovenec” z naplajenim naročninom;
 - tako priklajen, ali po drugem nominiran popularni kandidat se objavi v listu.
- Glasovanje se vrši po sledečem redu:
 - Glasovanje se vrši od 1. februarja 1938, pa do 30. aprila 1938. Veljavnost in število glasov je razdeljena v dve dobi, kakor sledi:
 - Glasovi se štejejo po Upravi “Amer. Slovenca” prejetem denarju za naročnine za list in sicer:
 - V dobi od 1. februarja 1938, pa do 15. marca 1938. šteje vsak dolar, ki se plača na račun, poravnave ali obnovitve STARE NAROČNINE 100 (sto) glasov. Vsak dolar, ki se plača v tej prvi dobi za NOVE NAROČNINE, šteje 1000 (tisoč) glasov.
 - V drugi dobi začeni z 16. marcem 1938, pa do konca kampanje do 30. aprila 1938, se število glasov za vsak za naročnino plačan dolar zmanjša za polovico od števila v prvi dobi in sicer šteje vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi na račun poravnave ali obnovitve STARE NAROČNINE 50 (petdeset) glasov. Vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi za NOVE NAROČNINE šteje 500 (pet sto) glasov.
 - Novim naročnikom se smatrajo samo taki, ki zadnjih 6 (šest) mesecev od dneva, ko prejme Uprava za nje naročnino, niso bili naročniki na list.
 - Novim naročninam se ne smatrajo taki slučajji, n. pr. da bi se listu odpovedal mož in bi se žena naročila, ali obratno. To je, da bi se enemu listu ustavil in naslovil na drugega. Dovoljeno pa je, če se želi naročiti mož zase in žena zase in da oba prejmeta vsak svoj list. Isto velja za sinove in hčere v eni in isti družini, na enem in istem naslovu.
 - Vsak, ki pošilja naročilo, mora jasno omeniti, komu naklanja svoje glasove. Pravico do volitve ima vsak, ki pošilja naročnino.
 - Glasove se tedensko objavlja v listu.
 - Za slučaj, da se pripeti pri objavi glasov kuka napaka, sprejema list le to odgovornost, da objavi pravilno popravilo.
 - Vsakdo lahko prikladi ali nominira samega sebe ali kogarkoli drugega ter nakloni svoje glasove samemu sebi ali komurkoli drugemu.
 - Glasov, ki so enkrat objavljeni v listu se ne more prenesti v korist drugemu kandidatu; lahko pa jih vsak po želji nakloni komurkoli, dokler niso objavljeni.
 - V slučaju, da pri zaključku kampanje dobita dva kandidata z najvišjim številom glasov enako število, dobita oba enaka nagrado.
 - V kakem morebitnem sporu med kandidati in agitatorji v tej kampanji ima končno in zadnje razodbo Uprava lista.

NACIJ OBISKAL POLJSKO



V ozadju na levi se vidi nemški minister Goering, ko se vozi na sanah s poljskim državnim predsednikom Mościckim ob svojem nedavnem obisku na Poljskem.

DELO, KI ZASLUŽI PRIZNANJE

Ravnokar sem prečital tretjo številko "Novega Sveta", katera je polna zanimivega in poučnega berila. Že samo uvodni članek in pa članki našega velikega boričarja in pisatelja č. g. Trunka so vredni več, kakor ena letna naročnina. Vsa čast vsem, ki se trudijo pri listu, da je list tako zanimiv, kakor je. Že, ko sem prečital prve dve številke sem dejal, da je za nas katoliške Slovence velika škoda, da nismo imeli preje take podobne publikacije. Da smo mi imeli med ljudstvom pred 20 leti tak list, bi ne bilo toliko naših ljudi zaslilo v protiverske tabore, kakor jih je. Baš, ko sem prebral članek izpod peresa Father Trunka o "Galileo Galileiu" sem dejal sam pri sebi: Tako je treba, takih le dokazov. Kolikokrat so naši lažimodrijani v nasprotnem taboru napadali katoliško cerkev s tem Galileom? Vedno so ga kazali kot mučenika in s tem potiskavali cerkev med nazadnjake. Ravno v tem članku "Galileo Galilei" pa Father Trunk dokazuje, kako zlobno rabijo Galileo nasprotniki.

"Novi Svet" je pa tudi drugače nadvse poučen list. Človek ga z užitekoma čita in mu je res v pouku in zabavo. Isto kar jaz trdim tukaj, čujem tudi od drugih. List vsem ugaja in ga imajo radi. Treba ga je le razširiti. Tako zbrano čtivo mora med narod, kateremu je namenjen. Rojaki, ki čitate te vrstice na vas apeliram, prav na vse, da ta list pridno razširjate. List je naravnost zastoj. Po obliki je to najlepši in največji slovenski vrste list in stane samo borna dva dolarja. To je poceni za tako lepo revijo, s tako bogatimi

čtivom. Razširimo ta vrli list med naše rojake, da bo med njimi popravljal škodo, ki jo je povzročil zadnja desetletja protiverski tisk.

V naših slovenskih katoliških hišah morajo biti naši katoliški slovenski listi na prvem mestu. To je naše in zato mora biti prvo. Bodimo zavedni in podpirajmo svoje najprvo.

Prepričan sem, da smo katoliški Slovenci v Ameriki s tem novim listom res veliko pridobili. Dobre posledice se bodo pokazale in takrat bo vsem v zadovoljenje, ki se mučijo pri tem listu. Mi pa podpirajmo one, ki se s tem listom trudijo.

Opozorim naj še na zanimivo opisovanje slovenskih naselbin in pa slovenskih družin in posameznikov po Ameriki. Koliko izmed nas bo ravno potom tega lista izvedelo, kje bivaajo njegovi prijatelji in znanci iz rojstnih vasi zdaj tod po Ameriki. To je nekaj lepega. List bo s tem počasni zbral skupaj vse družine in posameznike in to bo zanimivo za vsakogar.

Se enkrat kličem vsem zastopnikom Amer. Slovence in Novoga Sveta: Agitirajte in razširjajte naš dnevnik "Amer. Slovenec" in mesečnik "Novi Svet". Boljšega dela, kakor širiti katoliško časopisje ni. Kajti časopisje je tista sila, ki dan za dnem upliva in marsikateri razum prepriča, kjer je resnica in kje je zmota in laž. Zato le agitirajmo za katoliško časopisje povsod v vseh naselbinah.

Pozdravljam vse znance in prijatelje širom Amerike, katoliškim listom pa želim obilo uspeha in blagoslova božjega!

Leon Mladič.

IZ SPOMINOV

NA NEKDANJA LAKOTNA LETA NA KRANJSKEM

"Amer. Slovenec" z dne 29. jan. št. 21. je prinesel prav zanimiv spis pod naslovom: Spomini na hudo leto 1817. Naj bi se taki spomini tudi še drugod zapisavali in priobčevali, da se otmno pozabljenja in da naš sedanj rod vidi, koliko so morali naši predniki trpeti v nekdanjih časih, ko še ni bilo železnic, ki bi bile ob času pomanjkanja in lakote dovajale živila iz drugih krajev. Poglavitni vzrok lakote v različnih dobah in letih po naših krajih pa je bil po mojem mnenju v tem, da takrat ljudje po naših krajih še niso poznali in ne sadili krompirja. Pomislimo le, kaj bi jedli po naših krajih dandanes ob slabih letinah, da nimamo krompirja! Zato je prav resničen pregovor, ki pravi, da je pregnal krompir lakoto iz Evrope. Naj omenim k temu spisu, da sem o tem lakotnem letu tudi jaz že pisal in sicer nekaj malega v "Carniol" l. 1911 str. 230: Iz spominov na lakotno leto 1817. Prav obširno sem pa pisal pod istim naslovom v nekdanjih "Dol. Novicah" l. 1917 in 1918, ko sem sestavil ta spis za štiri dolenske dekanije: Semič, Novo mesto, Trebnje in Žužemberk in sicer skoraj za vse posamezne župnije v teh dekanijah, za katere sem mogel dobiti podatke iz mrljskih knjig, koliko je namreč v teh župnijah pomrlo ljudi vsled pomanjkanja in lakote. To leto je bilo res ne samo "hudo", kakor se ga ljudje še spominjajo, ampak tudi strahotno, če pomislimo, koliko ljudi je pomrlo vsled lakote.

Toda, ni pa bilo samo to leto lakotno na Kranjskem, ampak so bila tudi še druga leta, o katerih pa nimamo natančnejših podatkov. Naj omenim tu še nekatera! Ko sem bil l. 1883-1885 kaplan v St. Petru pri Novem mestu sem sestavil in l. 1886 izdal knjižico: "Zgodovina St. Peterse fare na Dolenskem". Ko sem zbiral in iskal podatke za to knjižico, sem pregledal vse župne matice. In tam sem našel za-

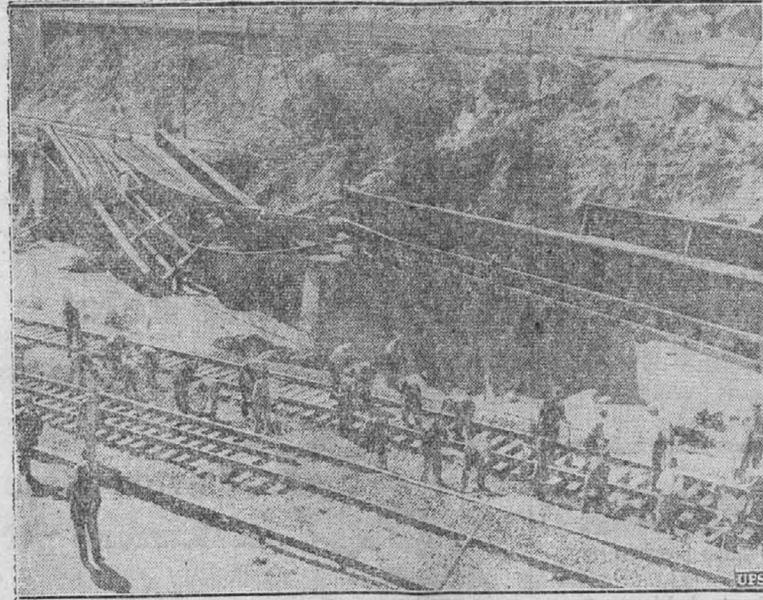
pisano, da je umrlo v tej župnji nenavadno veliko ljudi l. 1715. vsled pomanjkanja in lakote, ker sta bili v letih 1713. in 1714. prav slabi letini. Vse leto jih je umrlo 105 oseb, samo v mesecu aprilu in maju 66, med temi se našli posebno veliko beračev in beračic mrtvih. Tako je bilo 21. aprila 8 mrtvih, med njimi 4 berači, ki so jih našli mrtve na cesti. 25. aprila je bilo zopet 6 mrtličev, med temi 2 mrtva najdena. Tudi l. 1771 je bila slaba letina in vsled nje lakota v župnji. Umrlo je 52 ljudi vse leto. Slabi letini pa sta bili tudi še l. 1622 in 1629.

Naj dostavim k gori omenjenemu spisu v "Am. Slov." še tole: G. pisatelj omenja, da so takrat ljudje še doma mleli moko. Naj omenim k tej opazki, da tudi še dandanes v Bci Krajini, vsaj v adleški župniji, v mnogih hišah doma mleljejo na tako imenovane "žrnje", t. j. domače, ročne mlino. Za časa svetovne vojske pa je politična oblast, ki je po posameznih hišah "rekvirirala" žita za vojsko, vse te žrnje zapečutila, da ljudje niso mogli doma mleti. Pa še en spomin na te žrnje naj dodam. Pred kakimi 60 leti mi je pravil nekdanji trebelski učitelj pok. Kristijan Lavrič, da so našli pred več leti v razvalinah nekdanjega gradu pod cerkvijo sv. Petra na Trebelnem, ki je bila svoj čas župna cerkev, tudi kamen take žrnje, kar nam svedoči, da so morali imeti nekdanj, posebno v srednjem veku, tudi po gradovih take žrnje, na katere so doma mleli, posebno še ob času kakega obleganja, ali pa, ker so imeli daleč do mlinov, ali pa ti vsled suše niso mleli.

I. Šušelj.

Ko pošiljate svojo naročnino za "Am. Slovenca" tekoma kampanje, ne pozabite omeniti, komu želite nakloniti svoje glasove!

POPRAVLJAJO ŠKODO PO POVODNJI



Južna Kalifornija je imela preteklo dni dovolj opravila, da je popravila škodo, ki so ji jo povzročile velike povodnje. Gornja slika kaže delavce, ki utrjujejo neko železniško proggo, katero je razrhljala voda.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

JUNAŠKI DUHOVNIK

Misijonar Langlois iz Albanyja v Kanadi je zvedel, da se je neki Indijanec 115 milj od tega kraja težko ranil s sekuro, in je odšel takoj na pot, da bi mu pomagal. Toda zavoljo silnih zametov je dospel šele po osmih dneh do ranjenca.

Indijanec je bil zašel z nogo pod padajoče drevo in si je to nogo sam osekjal, da bi se osvobodil. Stirinajst dni je ležal že v nezavesti, ker si je zastropil kri. Langlois ga je naložil na sani in ga je v najtežjih okoliščinah sam privlekel do misijonske postaje, kjer so mogli izvršiti pravilno operacijo in rdečkožcu rešiti življenje.

NEKRONANI KRALJ

Med najbogatejšimi ljudmi na Laponskem je bil bogati lastnik velikih čred severnih jelenov. Mož se piše Nils Olsen-Sari, a je daleč okoli slovel pod imenom "kralj Laponske". Sedaj je umrl, star komaj 58 let. Svoj pridevek "kralj Laponske" je po pravici nosil. Povsod namreč, kjerkoli je postavil svoje šotore, je uvedel pravo dvorno življenje. Nobene reči ni bolj ljubil kakor sprejemanje gostov, ki jim je kraljevsko stregel. Nekateri turistovski potniki so samo zato potovali na Laponsko, da bi bili gostje tega znamenitega moža. Dobro je poznal vsa dežela. Pod njegovim vodstvom se je posrečilo turistom, da so dosegli najvišji vrh Laponske Kebnekase. Lansko leto je svoja sina poslal v London, da ga je tam zastopal pri kraljevem kronanju.

VŽIGALICE SO GA REŠILE

Finski drvar se je na saneh vozil iz gozda domov, ko ga je na večer napadel trop volkov. Ker ni imel pri sebi nobenega orožja razen sekire, ki pa bi ga gotovo ne bila ubranila smrti, je bila nevarnost velika. V tej stiski se je mož spomnil, da se zver boji ognja. V žepu je imel škatlico voščenih vžigalic. Te vžigalice je torej začel prižigati ter z njimi svetil volkovom pod nos. Vsakokrat so se zverine preplašene umaknile. Preden je porabil vso škatlico vžigalic, je prišla pomoč in mož je bil rešen.

OTROŠKO MESTO

Mesteca Santa Giustina in Colle blizu Padove slovi za mesto, ki je v njem največ otrok. Baje je tamkaj otročji blagoslov, najbolj obilen. To najlaže spoznamo iz tehle številke: Vsega prebivalstva v mestu je 5535 duš, med njimi pa je 1716 otrok, ki nimajo še 10 let. Ena izmed družin tega mesteca ima kar 14 živih otrok, druga jih ima 13, 10 družin je, ki imajo po 12 otrok, drugih 10 družin ima po 11

otrok, 23 družin ima po 10 otrok, 25 družin ima po 9 otrok, 38 družin po 8 otrok in 70 družin po 7 otrok. Dolgočasno torej v tem mestu ni.

KONEC MEDVEDARJEV

Rumunska vlada je izdala odlok, ki strogo prepoveduje vsako javno produkcijo z medvedji. S to odredbo so udarjeni v prvi vrsti cigani, ki so veljali za specialiste v dresuri medvedov. Cigani so vodili medvede po svetu z obročkom v nosu in so jih naučili plesati na ta način, da so se dotikali prednjih šap z žarečimi železi. Zaradi tega so medvedji poskakovali. Kadar so jim pozneje pokazali železno palico, so se sami postavili na zadnje noge in izvajali ples, katere so cigani spremljali s primitivno gožbo.

NAPOLEONOVA PISMA PRODANA

V Londonu so nedavno prodajali na javni dražbi zbirko Napoleonovih pism maršalu Berthieru, šefu glavnega stana cesarske armade. Pisma se tičejo v prvi vrsti naloge, ki jo je Napoleon zaupal Berthieru, ko ga je imenoval za poslanika pri dunajski vladi. V tistem času je Napoleon prosil za roko avstrijske princeze Marije Luize. Med vsebino teh pism se nahajajo načrti za osvojitve Anglije, navedeni pa so tudi vzroki, ki so cesarja prisilili, da je uresničenje načrtov odgodil. Pisma so prodali za 2469 funtov šterlingov.

KJE NAJVEČ POJEDO IN POPIJEJO

Največ kruha pojedjo Francozi, kjer so izračunali, da pride na osebo na leto 223 kg kruha. V drugih deželah pride komaj 80 kg kruha na glavo vsako leto. Največ kave popijejo v Ameriki,

kjer pride na osebo nad 5 kg kave letno. Največ piva popijejo Angleži, namreč 65 l na glavo. Pri Nemcih pride na glavo vsako leto povprečno 58 l piva.

STROGO JIH DRŽIJO

V Burmi tako strogo pazijo na mlada dekleta, da nobena ne sme niti besede spregovoriti z moškim, ki ni član njene družine. Dekle, ki je še neomozeno, pa bi govorilo z moškim, ki ni njen sorodnik, bi bila takoj izključena iz svoje kaste.

PREPOZNA POMOČ

Pred nekaj tedni je umrl v Varšavi ubožani ruski knez Muratov, ki je v zadnjem času svojega življenja prosjačil kot nem berač pred varšavskimi sinagogami. Zdal je prejel varšavski mestni svet iz Los Angelesa pismo, v katerem sporoča sestrična pokojnika, da je pripravljena podpreti svojega sorodnika, ker živi v dobrih razmerah. Oženjena je z milijonarjem in nima otrok. Obvestilo pa je prišlo prepozno, ker je knez, ki je bil v sorodu celo s člani ruske carske rodbine, medtem od pomanjkanja umrl.

Ali ste iz vaše nacelbini že prijavi koga za kampanjskega kandidata?

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

ZA PIRUHE

bo poslal marsikdo svojim domačim v stari kraj kak dar. Mi pošiljamo denar v stari kraj in druge dele sveta zanesljivo in točno že več let. Denar dobijo prejemniki na dom potikom pošte brez vsakega odbitka. Pošljite vašim velikonočna darila pravočasno. Včeraj so bile naše cene:

V JUGOSLAVIJO:		V ITALIJO:	
Za \$ 2.55.....	100 Din	Za \$ 6.50.....	100 Lir
Za \$ 5.00.....	200 Din	Za \$ 12.25.....	200 Lir
Za \$ 7.20.....	300 Din	Za \$ 30.00.....	500 Lir
Za \$ 10.00.....	420 Din	Za \$ 57.00.....	1000 Lir
Za \$ 11.65.....	500 Din	Za \$ 112.50.....	2000 Lir
Za \$ 23.00.....	1000 Din	Za \$ 167.50.....	3000 Lir

Pri večjih svotah poseben popust.
ZA IZPLAČILA V DOLARJIH:
Za \$5.00 pošljite.....\$5.75 Za \$10.00 pošljite.....\$10.85
Za \$25.00 pošljite.....\$26.00

Vsa pisma pošljite na:
John Jerich
1849 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS

ZADNJA POT MARTINA KREMESCE IN SPOMINI NANJ

V četrtek dopoldne dne 17. marca se je vršil pogreb našega odličnega rojaka pionirja, g. Martina Kremesca v Chicagu. Povedali smo že v poročilu o njegovi smrti, da je nas vse nekam čudno zgrabila vest o njegovi smrti, če tudi ni prišla ponj nepričakovano. Saj se mnogim njegovim prijateljem še vedno zdi kljub temu da že počiva v hladnem grobu, kakor da bi to ne bilo res, dasi je. Zakaj to, zato, ker pokojni Martin je bil tako močno povezan s svojo osebnostjo in delavnostjo z slovensko naselbino sv. Štefana, da kjerkoli je šlo za kako skupno stvar, ki je imela namen koristiti naselbini ali našemu ljudstvu, pokojni Martin je bil v prvih vrstah zraven. Ustanovil je vred z drugimi več društev. Prvo slovensko podporno društvo pri KSKJ. Marije Pomagaj štev. 78. je bilo ustanovljeno z njegovo pomočjo. Koliko je pokojnik deloval tekom svojih dolgih let bivanja tu za slovensko župnijo sv. Štefana, to ve le Bog. Koliko se je trudil tudi pri slovenski posojilnici in hranilnici "Slovenski dom". Kako naudušeno je mož vedno deloval za naše katoliške liste in še marsikaj drugega. Ali čudno potem, da kamorkoli se človek danes ozre, vidi vsepovsod mesta, na katerih smo vedno videli vrliga pokojnika kot delavnega in požrtvovalnega moža. In te misli nam kar nekam zakrivajo dejansko resnico, kakor da ni res, da ga ni več med nami, da to ni mogoče. In vendar je Martina Kremesca ni več med nami. Odšel je po plačilo k Bogu.

Na dan njegovega pogreba dne 17. marca se je zbrala skoro vsa naselbina. Ker je njegov dom blizu cerkve, le malo bolj, kakor pol bloka, so krsto pogrebi pripeljali kar na stojnici do cerkve, kateri je sledil dolg spoved. Cerkev je bila nabito polna pri peti pogrebni maši, ki se je služila z leviti in obenem istočasno še dve zadržnici za pokojnika ob stranskih altarijih. Cerkvemu pevski zbor mu je prelepo zapel: Blagor mu, ki se spočije. Po obredih v cerkvi je šel spoved na Resurrection pokopališče v Summit, katerega se je udeležilo zopet veliko številnih sorodnikov, bližnjih in daljnih znanec in prijatelj. Prišli so rojaki iz Jolietja in drugih naselbin. Glavni urad KSKJ je zastopal g. Louis Železnikar, blagajnik KSKJ.

Ko je spoved dospel na pokopališče se je za par minut ustavil, kjer ga je na mirodvoru pozdravila ubrana melodija zvočnih glasov, ki mu je odigrala za sprejem njegovega trupla na božjo njivo melodijo "Ave Maria" in "Rožnega venca." Nato se je spoved približal h grobu poleg njegove drage soproge in njegovega sina, kjer zdaj počiva. Po obredu pri grobu so mu ob odprtem grobu pevec še enkrat zapeli: Človek glej dognanje

svoje, nakar so se dumači in drugi še enkrat poslovlili od pokojnika, nakar so krsto spuстили v grob, kjer bo čakal angeljske trombe in poslednjega dne.

Tako smo spremili pokojnega Martina Kremesca na mirodvor k večnemu počitku. Martin Kremesec se je rodil dne 24. junija 1868, pri Treh farah v Rosalnicah, pri Metliki na Belokranjskem. V Ameriko je prišel 25. junija 1885 in sicer najprvo v Steelton, Pa. odkjer je kmalu odšel na prejš v Joliet, kjer se je poročil 1890, v nemški cerkvi sv. Janeza. Leta 1892 se je preselil v Chicagu, kjer je bival potem ves ostali čas do svoje smrti. Družini se je rodilo 5 sinov in 3 hčere. Trije sinovi so jim pomrli. Mrs. Marija Kremesec pa je umrla spomladi leta 1934.

Pokojni Martin je bil takoj od začetka eden najdelavnejših naših pionirjev. Bil je med ustanovniki mnogih društev, jednote in slovenskih župnij. Povsod je deloval vestino in pošteno in si pridobil vsestranski ugled in priznanje. Bil je dvakratni glavni odbornik KSKJ. Ko je v letih 1924-29 prirajala Jednota svoje shode se je istih z naudušenjem udeleževal, neustrašeno nastopal kot govornik in dajal s svojo odločnostjo in močatostjo ljudem naudušenja za katoliško prepričanje, za KSKJ, in njena društva. Rad se je večkrat oglašil tudi v časopisih in z odlično besedo povedal svoje mnenje.

Leta 1926, je v tedanji veliki kampanji "Amer. Slovenca" ki se je vršila ob 35 letnici lista si priboril z požrtvovalno in naudušeno agitacijo glavno zmago in je bil izvoljen za maršala vseh naročnikov A. S. V tisti dobi je bil več let zastopnik lista, kar je pa pozneje vsled obilega posla pri posojilnici in hranilnici pozneje pustil. A to le kot zastopnik, delal pa je za list, kolikor mu je čas dopuščal ob vsaki kampanji in ob vsaki priliki. Odkar se je leta 1923. ustanovila tiskovna družba Edinost je bil ves čas do smrti njen delničar in odbornik. Posebno naudušen je bil tudi zdaj za novi mesečnik "Novi Svet". Do zadnjega, dokler ga ni oslabeledost in bolezen položila v postelj je agitiral zanj.

Vsa ta dela in njegove zasluge, ki jih le delno navajamo so mu postavile v srcu vseh, ki so ga poznali nesmrtni spomenik. In mi vsi, ki smo ga poznali, se ga bomo najlepše spominjali, če se ga pogosto spominjamo v molitvah. Naj mu dobri Bog, za katerega slavo in čast je bil pokojnik tako vnet obilno vse povrne gori nad zvezdami, kjer ni trpljenja in solz.

Z Bogom Martin, spavaj v miru in spočij se od trpljenja, katerega si v življenju obilo vžil. Tvoj spomin pa bo ostal med nami, Tvojimi prijatelji!

Jacob Gerend Furniture Co.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 - Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE
proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglaste pri:
JOHN PRISEL
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO
ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN PRODAJALEC HIŠ.

“Dušica”

ROMAN
—
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

Pa saj niti k meni niste prišli sinoči po predstavi. Da bi bili videli! Prava zmagoslavja sem doživljala!

Poglejte!” je kazala po cveticah in šopkih, ki so tu pa tam stali v vazah po sobi. “Državljan Danton mi je osebno prinesel tele vijolice in Santerre tele narcise. In tale lovorov venec — ali ni lep? — mi je poklonil sam državljani Robespierre!”

Tako preprosto je govorila, tako naravno, da je Heron popolnoma izgubil svoje običajno ravnotežje.

Pričakoval je burne prizore, jokajoče ženske, obupane moške z mečem v roki, ljudi skrite po omarah, med staro šaro —

De Batz — čisto natančno se je spominjal — mu je pravil, da bo ob tej in tej uri pri gospodični Lange Anglež, zaveznik “Dušice”, in vsak Francoz, ki je znal misliti, je vedel, da so zavezniki in pomočniki “Dušice” Angleži, da imajo torej rdeče lase, dolge naprej stoječe zobe, oglati lice —

In tale mladi človek —!

Hm —!

Ta je bil vsekakor Francoz od pete do temena —

Armanda je strah naglo naučil njegovo vlogo. Stopal je po sobi gorindol in enolično ponavljal:

“Da maščuje svojo čast, je zapustil svojo ljubezen. Da maščuje svojo ljubezen, je zapustil življenje —.”

Pa iznova je ponavljal z drugim naglasom in se popravljal.

“Ne ne!” ga je nepotrpežljivo kregala gospodična Lange. “Ne smeš tako nerodno običati sredi besed! Kako je to grdo! Poglej —!”

Tako dovršeno in obenem smešno je posnemala njegovo hojo, njegove okorne kretnje in njegovo pogrešeno prednašanje, da se celo Heron ni mogel smeja zdržati.

“To je torej vaš bratranec iz Orleansa?” je dejal in vrgel svojo mogočno postavo v naslonjač, da je pokal pod njegovo težo.

“Da! In strašen neokretnež, kaj —?” je dejala hudomušno.

“Sedaj pa, državljani Heron, se morate malo pomuditi pri meni in izpiti čašico kave! Takoj vam jo bo teta Marija pripravila.

Hektor!” se je obrnila k Armandu, “stopi s svojega visoke Olimpa, pa naroči teti Mariji, naj pohiti s kavo!”

No — to se je menda prvokrat v življenju Heronu pripetilo, da so ga povabili na kavo ljudje, ki jih je prišel gonit v zapor —

Povabilo gospodične Lange ga je še huje zmedlo. De Batz mu je pravil o pristnem Angležu, tale človek pa je bil iz Orleansa in je bil pristen Francoz —!

Da je prišel z ovadbo kdo drug ko de Batz, bi se bil Heron za nadebudnega gledališkega igralca zanimal.

Toda ovadbo mu je prinesel de Batz, človek, ki ga je podkupoval patriote —! Človek, ki ga je glavni agent odbora za javno varnost zaradi njegovega spletkarenja

moral vedno in pri vsakem koraku na sumu imeti —

In zato je bilo čisto naravno da si Heron ni podrobneje ogledal bratranca in učenca gospodične Lange, ampak začel misliti na de Batza.

Ovadba je bila napačna —. Tale mladi človek je bil Francoz, ne pa Anglež —. De Batz ga je nalagal —!

Morda ga je celo namenoma hotel zvoditi za nos —!

In hipoma, sam ni vedel kako in kedar, rau je prišlo na misel, da je morebiti de Batz imel s svojo ovadbo posebne namene —

Kaj če ga ni poslal sem, da bi se ga iznebil ob tej uri in laže opravil delo v tempeljski ječi —?

Ta misel se mu je započila v možgane in ga ni več zapustila. In že je v duhu gledal, kako se de Batz plazi v njegovo stanovanje, kako išče njegove ključke —. Straža ne pazi, je brezbrizna, morebiti jo je podkupil —

In odprl si bo vrata, ki so bila sicer zaklenjena vsakomur —

Hipoma je bil Heron prepričan, da je res tako. Vse skupaj ni bilo nič drugega ko pretkana prevara de Batzova —

Heron je pozabil na načelo, da bolje držati vrabca v pesti, ko pa loviti goloba na strehi. Da ni bil tako zmeden in poln nezaupljivosti do de Batza, gotovo bi si bil mladega Francoza iz Orleansa natančneje ogledal.

Toda ves njegov sum je letel na de Batza. Armand se mu ni zdel nevaren. Mlad neroden človek, gledališki igralec — kaj bo tak! In povrh nikak Anglež!

Heron je skočil na noge, se kratko zahvalil za povabilo in povedal, da mora koj oditi. Gledališke igralce je oblast puščala pri miru. Saj so skrbeli za zabavo državljanom pri njihovem težavnem in krvavem delu za varstvo domovine —. Neodgovorni ljudje so bili, popolnoma neškodljiva bitja. Za politiko se niso brigali.

Gospodična Lange pa je medtem ves čas govorila in besedičila, pa bistro gledala mogočnega sovražnika, skušala brati njegove misli, skušala razumeti, kaj se skriva za njegovimi krutimi, bledimi očmi, skušala uganiti, kaka usoda čaka Armanda.

Vedela je seve, da je prišel Heron zaradi Armanda.

Nekdo ga je ovadil. Morebiti celo tisti nadležni de Batz —

Borila se je za Armanda, za njegovo življenje. In vse njeno orožje je bilo zgolj žensko: ženska zvičajnost in besedičnost, koketnost gledališke igralke, hladnokrvnost in prava ženska predznost.

Toda bila je le slabotna ženska. Včasi se ji je zdelo, da ji bodo odgovedali napeti živci. Napor je bil skoraj prehud zanjo.

Vkljub temu je pogumno nadaljevala svojo vlogo, kregala Herona, da se že poslavlja, ga prosila, naj še vsaj pet minut ostane, in vrgla vmes s pravo žensko bistroidnostjo droben, oster trnek, — skrb za varnost malega Capeta.

(Dalje prih.)

Širite in priporočajte list “Amerikanski Slovenec”!

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

V NAJEM
se odda stanovanje s 5 sobami, v katerem je elektrika, voda, plin. Vpraša se na 1915 W. 23rd Street, Chicago. Lastnik je doma v soboto in nedeljo.

NA PRODAJ
trgovina z barvami, s poslopjem, zalogo blaga in z orodjem vred. Cena \$2,500. Proda se zaradi starosti. — Christ Allgair, 2315 So. Damen ave. Chicago,

Prihranite čas!

Prihranite delo!

Prihranite denar!



Z avtomatično električno pečjo

✱ Kuhajte na moderni način — z elektriko. Videli boste, kakor je na stotine drugih gospodinj širom Chicage, da je električno kuhanje lahko ... je hitro ... in je v resnici poceni.

Poizvedite o prednostih električnega kuhanja zdaj. Oglejte si prikupne električne peči na razstavi v trgovinah z električnimi potrebščinami, z železino, s pohištvom, in v department trgovinah, ter v električnih prodajalnah Commonwealth Edison družbe v sosesčini ali “downtown.” Mnogo različnih velikosti in vzorcev po zelo različnih cenah.

Posebna ponudba

1. Popust za zamenjavo za vašo staro peč.
2. Velik popust, ki bo kril vse stroške za inštalacijo žic v večini krajev.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIČO in kratak SLOVAR. Zelo praktična knjiga. Žepne oblika.

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:
Trdovezan v platno..... \$1.50
Broširan mehko \$1.25

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
“ENGLISH-SLOVENE READER”

kateremu je znižana cena in stane samo: \$2.00

Naročila sprejema
Knjigarna Amerikanski Slovenec
Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

Pisano polje

J. M. Trunk

“Čudeži” in čudeži.

Čudežna roba je g. Molku nekako zašla za nohte, kakor pravimo. Saj nismo v dobi kisljih kumarcev; da bi morda zmanjkovalo druge tvarine. Tokrat posveti ti robi celo uvoden članek na prvem mestu. Med važne socialne razmere to sicer ne spada, pa mora biti le precej važno vsaj v obeh člankarja samega, da spiše cel članek. Je vrlo važna zadeva, dasi hoče člankar le zasmehovati.

Povod je prišel od znanega čudaka v Zion Cityju, Ill., Voliva. Količkaj razumen človek gre preko takih pojavov, kakršnih je dosti pri človeških zmotah in zablodah. Spada v območje psihopatije, ako danes kdo trdi, da je zemlja ploščasta, “in noben dokaz ne omaja njegove vere,” ko vendar aksaktno znanstvo razpolaga z neovrgljivimi dokazi. Ko ti dokazi še niso bili na razpolago, je bila zadeva precej drugačna, morda tudi pri katoličanih ali cerkvenjakih začeniš dolgi od papeža do zadnjega vaškega fajmoštra ali kake tercialke. In če bi bilo še danes tako, kakor je pri Volivu? Razumen človek bi se le nasmešnil. Kaj je na tem? Zabloda pač, da kdo ni dostopen dokazom. Katoliška cerkev nima niti najmanjše zveze s tem, kakšna je zemlja, skledasta, okrogla, četiriogla, konična, eliptična, piramidična ali kakšna. Katoliški ljudje se pa lahko bavijo s to robo, kakor se bavi z njo Voliva, in upajmo, da Voliva ne bo “frdaman”, če ima tako “vero”, in noben katoličan, ako bi imel isto “vero.”

Ampak g. Molek je drugega mnenja. Ne vem, če morda radi “frdamanja”, tega ne pove, pač pa, se zdi, glede silnega nazadnjaštva te katoliške cerkve, vsaj pred 200 leti. Pravi in hoče pibiti: “V tem oziru je Voliva 200 let odzad za katoliško cerkvijo, toda v zadevi evolucije Voliva in katoliška cerkev korakata skupaj in noben dokaz ju ne omaja”. Glede skledarije zemlje se katoliški človek oddahne, da je katoliška cerkev k vsi sreči 200 let pred težkim Volivom; ampak sapo ti vzame, da glede evolucije prav oba nista dostopna za noben dokaz. Naravnost žalostno in obupno, in Molku mora krvaveti srce. Ves njegov trud, vse srage potu na obrazu so zaman, zastoj, katoliška cerkev hoče z bučo skozi zid. In roba je še tem bolj žalostna, in nemurna pri ti. katoliški cerkvi zdaj, ko je po petnajst letnem študiju neka komisija anglikanske cerkve prišla do prepričanja, da so na prvih straneh sv. pisma le simbolične ali mitološke pripovedke, evolucija pa fakt, in baje ni narobe, kakor trdi ta katoliška cerkev, da vsaj Molku in divja evolucija ni niti simbolična ali mitološka, in je zgodovinski fakt, kar pripove.

duje sv. pismo o ustvarjenju človeka in pričetku človeškega rodu. Sicer je tista famozna anglikanska komisija pustila v župi še en las, ko govori o prauzroku, ampak g. Molek, ki je vso evolucijo prešturiral do zadnje pičice, upa, da bo tista ali kaka druga komisija klonila tudi pri tem šmentanem prauzroku, in potem bo vse sfiksano, in sfiksana tudi katoliška cerkev, ko se ta z Volivom vred do danes noče sama sfiksati. To so hotele na svetu, ko so ljudje tako zabiti, vsaj katoliška cerkev je tako zabita.

Opetovano sem že pojasnil, da je zadeva evolucija čisto in pristno znanstvena zadeva, in s tako znanstveno zadeva katoliška cerkev nima zveze, kakor je znanstvena zadeva oblika zemlje ali premenkanje zemlje ali sonca. Skoda vsake besede. Drugo je sv. pismo, in če se tukaj anglikanska cerkev z Molkom vred hoče blamirati, naj se blamirajo, katoliška cerkev se ne bo, in naj g. Molek še tako skače, da se je ali se bo.

“Voliva je še več”, udari člankar. In tu smo pri čudežni robi. Baje je Voliva sfiksiral nek “čudež”. Prav, če g. Molek sam naredi ušesca. Tudi “ata Trunk”, ki hudo veruje na čudeže, se le nasmehe takemu “čudežu”, Volivemu “čudežu”. Za razumnega človeka je tu začetek konca. Ni pa pri g. Molku. Prav začetek začelka je. Udari: “Katoliški dušni pastirji, ki mislite, da ima le vaša cerkev monopol na “čudeže”, pozor! “Še malo zabeli robo, ko pristavi: “v zanesljivih knjigah čitamo, da so tudi indijanski “čarovniki” in “medicinjaki” znali delati “čudeže”. Monopola toraj ni!”

Glede “čudežev” bi bili tu lahko pri koncu tudi pri katoliški cerkvi, ker prav ta katoliška cerkev ne pozna takih “čudežev” in bi bil tu začetek konca, ampak glede čudežev, kakršne pozna katoliška cerkev je le g. Molek pri koncu, ako misli, da je.

You poor saps, ki ste odpadli od cerkve in zašli med ateiste in zidate vaše razloge za odpad na razlog, da katoliška cerkev dela “zna delat čudeže” in čudeže dela, kakor bi orehe grizel, kako utegnete odpreti nekoči oči, katere zdaj zapirate radi “čudežev”, ko boste videli, kaj je čudež, kakšni čudeži le veljajo v katoliški cerkvi, in zdaj nečete, in nečete spoznati bistva teh čudežev, pa zasmehujete radi nekih “čudežev”. Le klobuk za vrat, saj dolgo ne bo tam.

HEMEROIDI
Zaradi nenilike krvaveših hemeroidov uporabljajte Pylo-Salv; to čudovito mazilo olajša boleče srbenje, vnetja, ublažuje in pomaga odpraviti mnoge vrste hemeroidov. Pylo-Salv je izdelana od nekega lekarnarja in je pripravljena v tubi s posebno cevjo, da seže notranje dele črevesja. To mazilo je neškodljivo in je olajšalo mnogim ljudem krvavitveno neudobnost. — Cena en dolar, pošljite en dolar po money order; — miških COD. — FLORIAN DRUG CO., 2299-75 — So. Paulist Rd., Chicago, Ill.

VELIKE RAZGLEDNICE z lepimi slikami, s slovenskim pozdravom v kuvertah stanejo komad po10 centov

MALE RAZGLEDNICE v obliki dopisnic, pa stanejo po 5 centov komad, ducat pa..... 40c

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

NOVI SVET je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois